

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 7, No 2 (1956)

ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN
DE LA
SOCIÉTÉ VÉTÉRINAIRE
HELLÉNIQUE

BULLETIN
OF THE
HELLENIC VET. MEDICAL
SOCIETY

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.   ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1956   ΤΕΥΧΟΣ 22^{ΟΝ}

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΤΟΥΣ 1956
Ν. Κοεμτζόπουλος (Πρόεδρος) - Σ. Παπασπύρου (Αντιπρόεδρος)
Κ. Ταρλατζής (Γεν. Γραμματεύς) - Χ. Δουμένης (Ειδ. Γραμματεύς)
Σ. Αύφαντης (Ταμίας)

•

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΛΤΙΟΥ
Ν. Τζωρτζάκης, Κ. Ταρλατζής, Κ. Β. Σωτηρόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Βοτανικός Κήπος - Αθήναι (Τ3)

SOCIÉTÉ VÉTÉRINAIRE HELLÉNIQUE
Jardin Botanique - Athènes (T3)

HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY
Botanical Gardens - Athens (T3)

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN

DE LA SOCIÉTÉ VÉTÉRINAIRE HELLÉNIQUE

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1956

ΤΕΥΧΟΣ 22^{ON}

ΤΑ ΚΕΚΡΥΜΜΕΝΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ*

Υπό

Δ. Ε. ΠΑΝΟΥ

Υποδιευθυντοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Δελτίου, εἶναι εὐτυχῆς δημοσιεύουσα τὴν κατωτέρω ἐνδιαφέρουσαν καὶ ἐμπειριστατωμένην μελέτην τοῦ ἐγκρίτου Γεωπόνου καὶ Νομομαθοῦς κ. Δ. Πάνου, καὶ εὐελπιστεῖ ὅτι οἱ συνάδελφοι λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ ταύτης θέλουσιν ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ σοβαρώτατον διὰ τὸν Κτηνιατρικὸν κλάδον θέμα τοῦτο.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ἐμπόριον τῶν ζώων εἶναι ἐκ τῶν δυσκολωτέρων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πλέον ἐπικινδύνων διὰ τοὺς συνάπτοντας συμβάσεις ἀγοραπωλησίας, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸ ἀγοράζον μέρος. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν ἔμφυχον χαρακτῆρα τοῦ ἀγοραπωλουμένου πράγματος, ὥστε, παρὰ πᾶσαν ἐμπειρίαν τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ τὴν λῆψιν ἐκ μέρους τοῦ παντὸς προστατευτικοῦ διὰ τὰ συμφέροντά του μέτρου, εὐκόλως οὗτος δύναται νὰ γίνη

* Μετὰ τὴν πρώτην δημοσίευσιν τῆς παρούσης μελέτης εἰς τὴν «Ἀγροτικὴν Οἰκονομίαν» ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐγκριτος νομομαθὴς κ. Τριανταφυλλόπουλος εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ὅτι ὡς εἰσηγητῆς τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συνέστησε τὴν εἰδικὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος τῶν ἐλαττωμάτων τῶν πωλουμένων ζώων καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Συντακτῶν τοῦ Κώδικος τὸ 1930 καὶ εἰς τὴν Μεγάλην Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ 1931 καὶ εἰς τὰ αἰτιολογήματα τοῦ Σχεδίου τοῦ 1935 (Σχέδιον α. Κώδικος Π Ἐνοχικὸν δίκαιον ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου σελ. 5, 34, 217 Νο 56).

Εἰδικώτερον δὲ ἐπρότεινε τὴν δυνάμει διατάξεων τοῦ Εἰσηγητικοῦ Νόμου ἔκδοσιν Εἰδικοῦ Διατάγματος, διότι εἶναι ἀνάγκη, ὡς παρατηρεῖ, αἱ ἀσθένειαι ἢ τὰ ἐλαττώματα τῶν κτηνῶν, δι' ἃ χωρεῖ ἀναστροφὴ ἢ μείωσις νὰ ἀπαριθμῶνται αὐτόθι, ὡς γίνεται καὶ ἀλλαχοῦ, πλὴν ὅμως δὲν ἐξεδόθη τὸ σχετικὸν Διάταγμα.

Δ. Θ. Π.

καὶ γίνεται πρῶτα ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τοῦ πωλοῦντος εἰς αὐτὸν ἢ ἀνταλλάσσοντος μετ' αὐτοῦ ζῶον. Ἰδιαιτέρως ὁμως τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ στάδιον ἐπωάσεως τῶν ἀσθενειῶν τῶν ζῶων εἶναι τοιαύτης διαρκείας (κυμαινομένης μάλιστα ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν ζῶων) ὥστε τὸ ἐμφανιζόμενον ὡς ὑγιὲς ζῶον, κατὰ τὴν ἐξέτασίν του πρὸς ἀγορὰν ἢ τὴν παραδόσιν του εἰς τὸν ἀγοραστήν, νὰ ἐμπερικλείη ἐν ἑαυτῷ τὸν σπόρον τῆς ἀσθενείας ἢ καὶ νὰ ἐνέχη κεκρυμμένα ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα, διὰ τὴν ὥς ἄνω αἰτίαν, δὲν γίνονται ἀντιληπτὰ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ παραμένου ἀκόμη ἄγνωστα καὶ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν πωλητὴν.

Λόγω τῆς ἰδιότητος ταύτης τῶν ζῶων καὶ τῆς ἐκ ταύτης προερχομένης σημαντικῆς μειώσεως τῆς ἀξίας τοῦ ἐλαττωματικοῦ ζώου, τῆς ἰδιομορφίας ἐν γένει, ἣν παρουσιάζει τὸ ζωεμπόριον καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀπαραιτήτου τιμιότητος εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῆς διεξαγωγῆς ἄκως ὀχληρῶν, μακροχρονίων καὶ δαπανηρῶν δικαστικῶν ἀγῶνων, ὁ νομοθέτης, ἥδη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος, ἐθέσπισεν διασφαλιστικὰ μέτρα, πέραν ἐκείνων τὰ ὁποῖα προβλέπονται διὰ τὰς ἀγοραπωλησίας ἐπὶ ἄλλων μὴ ἐμψύχων ἀξιῶν. Ἐν ἐκ τῶν τοιούτων διασφαλιστικῶν μέτρων, ὡς ἐκτενέστερον θέλομεν ἀναπτύξει κατωτέρω, εἶναι ἡ ἀνάληψις ἐιδικῆς εὐθύνης ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὴν περίπτωσιν ὑπάρξεως ὠρισμένων κεκρυμμένων ἀσθενειῶν καὶ ἐλαττωμάτων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγοραπωλησίας ἢ τῆς παραδόσεως εἰς αὐτὸν τοῦ ζώου.

Βεβαίως ἡ ἰσχύουσα εἰς τὰς διαφόρους χώρας νομοθεσία ἐπὶ ἀγοραπωλησιῶν πραγμάτων, ἡ ὑφισταμένη γενικώτερον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καλῆς πίστεως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἐπιβάλλει εἰς τὸν πωλητὴν τὴν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ περι οὗ ἡ σύμβασις ἀγοραπωλησίας πράγματος, ὥστε νὰ παρέχεται ποιά τις ἐγγύησις εἰς τὸν ἀγοράζοντα ὡς πρὸς τὴν ἔλλειψιν κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος καὶ δὴ τοιούτων μὴ γενομένων ἐμφανῶν ἢ καὶ δολίως ἀποκρυβέντων ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ. Πλὴν ὁμως ἡ ἐξασφάλισις αὕτη, φρονοῦμεν, δὲν εἶναι ἐπαρκῆς προκειμένου περὶ ζῶων, οὐδὲ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἰδιομορφίαν τῆς ἐπὶ τῶν ζῶων ἐμπορίας.

Τὰ ζῶα, ἰδιαιτέρως οἱ ἵπποι, δύνανται νὰ ἔχουν παντὸς εἴδους ἰδιότητας καὶ ἐλαττώματα καὶ δὴ πραγματικὰ τοιαῦτα ἐμποδίζοντα γενικῶς τὴν χρῆσιν των ἢ καὶ τοιαῦτα ἐπηρεάζοντα τὴν δι' εἰδικὸν σκοπὸν χρῆσιν των, ἀκόμη καὶ τὴν δι' ὠρισμένον πρόσωπον τοιαύτην (ὥστε ὠρισμένη ἰδιότης νὰ εἶναι ἐλάττωμα διὰ τὸν ἕναν ὄχι ὁμως καὶ διὰ τὸν ἄλλον). Ἐπιπροσθέτως πολλὰ ἐλαττώματα δὲν διακρίνονται ἀμέσως, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον δὲ πολὺ ἀργότερον, ὅταν δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν μετ' ἀσφαλείας ἢ μόνον μὲ μεγάλην δυσχέρειαν νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν τὸ ἐλάττωμα ὑπῆρχε κατὰ τὴν μεταβίβασιν τοῦ ζώου ἢ ἐξειλίχθη ἀργότερον.

Ἔχει ὁμως σημασίαν, ἰδίᾳ διὰ τὸν ἀγρότην, ἡ ἀγορὰ ἀπολύτως ὑγιῶν ζώων, διότι τυχὸν ἐλάττωμα τοῦ ζώου μειώνει οὐσιωδῶς καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν καὶ τὴν ὑποκειμενικὴν διὰ τὸν ἀγρότην ἀξίαν του. Ἐὰν ὁμως δὲν ὑφίστανται νομοθετικαὶ διατάξεις, εἰμὴ αἱ γενικαὶ τοιαῦται, τότε θὰ πρέπει ὁ ἀγοραστὴς κατὰ τὴν δικαστικὴν διαδικασίαν νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ζῶον κατεῖχε τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ παρὰ τῷ προκατόχῳ του πωλητῆ ἢ ὁ τελευταῖος νὰ προσκομίσῃ ἀποδείξεις ὅτι παρ' αὐτῷ τὸ ζῶον δὲν εἶχε τὸ ἐλάττωμα, ἴσως δὲ καὶ μετὰ τινος βεβαιότητος ὅτι ἀπέκτησε τοῦτο ἀργότερον. Ἡ προσκόμισις τοιούτου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ καὶ δὴ ἀπολύτως ἀσφαλοῦς, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπ' αὐτοῦ θεμελίωσις μιᾶς δικαίας δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἶναι δύσκολος καὶ εἶναι εὐνόητον ὅτι τοῦτο δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν διενέξεων καὶ μακροχρονίων ἀγώνων.

Εἰς τοιαύτην μειονεκτικὴν θέσιν, λόγῳ τῆς ἑλλείψεως εἰδικῶν διατάξεων, εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν σήμερον οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν ζώων, ἐφ' ὅσον αἱ νομικαὶ ἡμῶν διατάξεις οὐδεμίαν διάκρισιν ποιοῦνται μεταξὺ ἐμψύχων ἢ ἀψύχων πραγμάτων. Αἱ συναλλαγαὶ διέπονται ἀπὸ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (513-561 περὶ πωλήσεων), ὅστις διὰ τῶν σχετικῶν διατάξεων προστατεύει ἕν τι μέρῳ τοὺς συμβαλλομένους, χωρὶς ὁμως νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀπαραίτητον προσαρμογὴν πρὸς τὰς εἰδικὰς συνθήκας τὰς διεπούσας τὴν συναλλαγὴν ἐπὶ ζώων.

Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρον 534 ὁ πωλητὴς εὐθύνεται ἐὰν τὸ πωληθέν, καθ' ὃν χρόνον ὁ κίνδυνος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἔχη πραγματικὰ ἐλαττώματα ἀναιροῦντα ἢ οὐσιωδῶς μειοῦντα τὴν ἀξίαν ἢ τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ. Δὲν εὐθύνεται ὁμως (ἄρθρον 536) διὰ πραγματικὰ ἐλαττώματα, ἅτινα ἐγνώριζεν ὁ ἀγοραστὴς κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως. Ἐπίσης δὲν εὐθύνεται διὰ πραγματικὰ ἐλαττώματα, ἅτινα ὁ ἀγοραστὴς ἐκ βαρείας ἀμελείας ἠγνόει κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πωλητὴς ὑπεσχέθη τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ ἐλαττώματος ἢ δολίως ἀπεσιώπησε τοῦτο (ἄρθρον 537). Ὁ Κῶδιξ δίδει εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ εἴτε τὴν ἀναστροφὴν τῆς πωλήσεως εἴτε τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος, καθ' ὅς περιπτώσεις ὑφίσταται εὐθύνῃ τοῦ πωλητοῦ διὰ πραγματικὸν ἐλάττωμα ἢ δι' ἑλλειψιν συμφωνηθείσης ιδιότητος (ἄρθρον 540), ἐνῶ τὸ ἄρθρον 538 θεωρεῖ ἄκυρον συμφωνίαν ἀποκλείουσαν ἢ περιορίζουσιν τὴν εὐθύνῃν, ἐὰν ὁ πωλητὴς δολίως ἀπεσιώπησε τὸ ἐλάττωμα τοῦ πράγματος ἢ τὴν ἑλλειψιν συνομολογηθείσης ιδιότητος.

Γενικότερον δὲ τέλος προστατεύεται ὁ ἀγοραστὴς καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς περὶ οὐσιώδους πλάνης διατάξεως (ἄρθρον 141) «ὅταν ἀναφέρεται εἰς σημεῖον τοιαύτης σπουδαιότητος διὰ τὴν ὅλην δικαιοπραξίαν, ὥστε ὁ πλανηθεὶς, ἐὰν ἐγνώριζε τὴν ἀληθῆ κατάστασιν, δὲν θὰ ἐπεχειρεῖ τὴν δικαιοπρα-

ξίαν», καθὼς καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοιαύτης (ἄρθρον 904).

Ἐνῶ ὅμως οἱ συντάξαντες τὸν Ἀστικὸν ἡμῶν Κώδικα εἶχον ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψει των τὰς ἀναλόγους διατάξεις τῆς ξένης νομοθεσίας, εἰδικώτερον τῆς γερμανικῆς καὶ ἐλβετικῆς τοιαύτης, ἐξ ἧς ἄλλωστε καὶ πλουσίως ἦντλησαν (ἀρχικῶς ὑφίστατο μάλιστα ἡ σκέψις ὅπως παραληφθῆ πιστῶς ὁ Γερμανικὸς Ἀστικὸς Κώδιξ), δὲν ἐπροχώρησαν εἰς τὴν εἰδικὴν ρύθμισιν τῶν ἐπὶ τῶν ζώων ἀγοραπωλησιῶν (ὡς ὁ Γερμανικὸς Ἀστικὸς Κώδιξ), μολοντί ὁ Κώδιξ δὲν παρέλειψε νὰ περιλάβῃ καὶ διατάξεις ἀφορώσας τὴν γεωργικὴν οἰκονομίαν (ἀγρομισθώσεις, ἐλάχιστον ὄριον διαρκείας αὐτῶν, μὴ κατάτμησις γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως) κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης τοῦ γεωργικοῦ δικαίου.

Εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου νομομαθοῦς καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀ. Μπαλῆ ὑποβληθὲν Ὑπόμνημα τῆς 17 - 12 - 39 τὸ συνοδεῦον τὸ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν τελικὸν σχέδιον Ἀστικοῦ Κώδικος ἀγαφέρεται ὅτι «ἡ εὐρύτερα περὶ τούτου πρόνοια ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάτμησιν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ τὸ ἐλάχιστον ὄριον καλλιεργητικῆς μονάδος, πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῆ εἰς εἰδικοὺς νόμους». Δὲν γνωρίζομεν ὅμως ἐὰν σκοπίμως, διότι ἐθεωρήθη ἐπαρκῆς ἢ ἐκ τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος ἐξασφάλις τῶν ἐπὶ ζώων συναλλαγῶν, ἢ διότι ἢ ὡς ἄνω ὑπόδειξις περὶ ἐκδόσεως εἰδικῶν νόμων ἐγένετο ἀπλῶς ἐνδεικτικῶς, δὲν ἀναφέρεται τι σχετικὸν πρὸς τὴν ἐμπορίαν τῶν ζώων.

Τὸ ὑπάρχον ὅθεν τοιοῦτον κενὸν καθ' ἡμᾶς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν αὐξοῦσαν κτηνοτροφίαν μας καὶ τὴν κυκλοφορίαν ζώων ὄλοεν μεγαλυτέρας ἀξίας (βελτιωμένα ἀγελάδες, δρόμωνες ἵπποι κλπ.) μᾶς ἐνισχύει εἰς τὸ νὰ πραγματευθῶμεν, τὸ θέμα τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τῆς ἐμπορίας τῶν ζώων νομοθεσίας, ἀπὸ ἀπόψεως ἱστορικῆς, ἀλλὰ καὶ κριτικῆς τοιαύτης, ἵνα οὕτω κινήσωμεν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν νομικῶν μας πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ καλυτέρου τρόπου συμπληρώσεως τοῦ ὑφισταμένου ἐν τῷ νόμῳ κενοῦ.

* *

Ἡ νομοθεσία περὶ ἐμπορίας τῶν ζώων, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ μίαν τῶν σπουδαιότερων νομοθεσιῶν τῆς γεωργίας τῶν πολιτισμένων χωρῶν, ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ εὐρίσκεται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ρωμαϊκῆς δημοκρατίας ἐν διαρκεί ἐξελίξει. Πρὸς καλυτέραν διαπίστωσιν τῶν διαφόρων φάσεων τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως διακρίνομεν τὴν νομικὴν ἀντίληψιν καὶ θεωρίαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου εἰς α) τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, β) τὸ παλαιὸν γερμανικὸν δίκαιον, γ) τὸ μικτὸν τοιοῦτον καὶ δ) τὸ σήμερον ἰσχύον.

α) Τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον. Κατὰ τὸ Jus Civile ὁ πωλητὴς εὐθύνετο

μόνον εἰς δύο περιπτώσεις: 1) Ἐὰν ὑπασχέθη τὴν μὴ ὑπαρξίν ἐλαττώματος ἢ τὴν ὑπαρξίν ἰδιότητός τινος (εὐθύνη διὰ *Dicta et Promissa*). 2) Ἐὰν δολίως ἀπεισιώπησε ἐλάττωμα τοῦ πράγματος. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ ἀγοραστής ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ τὴν *Actio Empti*, τῆς πλήρους ἀποζημιώσεως (δηλαδὴ καὶ τῆς ἐμμέσου ζημίας), ἣτις παρεγράφετο μετὰ 30 ἔτη. Ὁ πωλητὴς κατ' ἀρχὴν δὲν εὐθύνετο δι' ἐλαττώματα, ἅτινα καὶ αὐτὸς ἠγνόει, ἢ δὲ ἀγωγή λόγῳ ὑπάρξεως ἐλαττώματος ἀπεκλείετο, πλὴν, ὡς ἐλέχθη, τῆς περιπτώσεως δόλου (ὅταν δολίως ἀπεισιώπησε τοῦτο) ἢ τῆς ἐλλείψεως συμφωνηθεισῶν ἰδιοτήτων⁽¹⁾.

Ἄλλως ὁμως ἐρρηθμισθὴ τὸ θέμα ἐκ μέρους τῶν ἐπιδιφρῶν ἀγορανόμων. Ὡς γνωστὸν μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων διοικητικῶν προσώπων τῆς παλαιᾶς Δημοκρατίας τῆς Ρώμης οἱ *Aediles* (*Sacrorum Aedium Curatores*), ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναδείξεώς των εἰς κρατικούς ὑπαλλήλους, παίζουσι ἕναν τῶν σπουδαιότερων ρόλων. Ἐκτὸς ἄλλου οὗτοι εἶχον τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς πωλήσεως τῶν ἐμπορευμάτων, τῆς ἀκριβείας τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν (εἶδος ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας) καὶ ἐξέδιδον ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς ὁρμοδιότητός των εἰδικὰ Διατάγματα, τὰ καλούμενα *Edicta*. Τὸ σπουδαιότερον τῶν *Edicta* αὐτῶν εἶναι τὸ πραγματευόμενον τὰ ἐλαττωματικὰ πράγματα. Τὸ Διατάγμα αὐτὸ (*Edictum Aedilium*) περιλαμβάνει 3 κεφάλαια. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν πώλησιν ἐλαττωματικῶν δούλων, τὸ δεύτερον τὴν πώλησιν ἐλαττωματικῶν ζώων καὶ τὸ τρίτον τὴν διατήρησιν ἐπικινδύνων ζώων.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον, ὅπερ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, περιέχεται μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, ὅτι οἱ ἔμποροι ζώων δέον νὰ ἀναφέρουν ρητῶς εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἐὰν καὶ ποῖα ἐλαττώματα ἔχει τὸ ἐμπόρευμα, ἐὰν τοῦτο ἔχει ἀσθένειαν (*Morbus*) ἢ ἐλάττωμα (*Vitium*), ὅταν ταῦτα συνίστανται εἰς παραλλαγὴν ἐκ τῆς συνήθους καταστάσεως, δυσμενῶς ἐπηρεάζουσαν τὴν χρησιμότητα τοῦ πράγματος καὶ μὴ ἀμέσως γινομένην ἀντιληπτὴν, ἀδιάφορον ἐὰν τὰ ἐλαττώματα ἀναιροῦσι ἢ μόνον μειοῦσι τὴν χρησιμότητά των, ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶναι ὅλως ἐπουσιώδη⁽²⁾. Ὡς τοιαῦτα, κάποιαι σημασίας, ἐλαττώματα τὸ *Edictum* ἀναφέρει π. χ. τὸ ὀπισθοδρομεῖν (*cessum dare, cessum ire*) τῶν ἵππων, τὴν πτόησιν (ξάφνιασμα), τὸν ἄνευ λόγου ἀφηνιασμὸν (*Jumenta, quae sine Causa turbantur, et Semet ipsa eripiunt*).

(1) R. Sohm: *Institutionen - Geschichte und System des Römischen Privatrechtes*, Leipzig 1911. E n n e c c e r u s - K i p p - W o l f f.: *Lehrbuch des Bürgerlichen Rechtes*, 1 Band Abt. 1 Σελ. 301 - 347. Marburg 1920. Heilfron: *Lehrbuch des Bürgerlichen Rechts*, Abt. II. *Recht der Schuldverhältnisse*, Berlin 1909.

(2) Ableitner: *Zür Viehgesetzgebung resp. Gewährschafths Leistung beim Handel und Wandel der landwirtschaftlichen Haus- und Nutztiere in Birnbaums «Georgika»*, Leipzig 1872. Bd 3. Σ. 28-141.

Ἐπιπλέον ἡ ἐπιπλέον ἐν γένει εὐθύνεται δι' ἰδιαιτέρας ἰδιότητος τὰς ὁποίας ἀνέφερον ἢ ὑπεσχέθη κατὰ τὴν πώλησιν (ἔστω καὶ ἂν ἡ ἔλλειψις αὐτῶν δὲν θὰ ἐσήμαινε ἐλάττωμα) καὶ δὴ ἐὰν ὄχι διὰ τὸ σύνολον, τοῦλάχιστον κατὰ ἓνα ὄρισμένον βαθμὸν, διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὁποίου ὅμως ἔχει εὐθύνην. Ἡ ἀπλή καὶ συνήθης ἐξύμνησις τοῦ ἐμπορεύματος ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ χωρὶς καὶ νὰ ἐγγυᾶται οὗτος τὴν ὑπαρξίν ὄρισμένων ἰδιοτήτων, δὲν ἰσχύει ὡς ὑπόσχεσις. Ὁ πωλητὴς ἐνὸς *Jumentum* (ζῶον φορτίου, εἰδικώτερον ἵππος, ὄνος, ἡμίονος), ἐγγυᾶται καὶ διὰ τὰ *Ornamenta* (τὰ στολίδια) αἵτινα ἔφερε τοῦτο κατὰ τὴν πώλησιν. Ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταθέτῃ, κατ' αἵτησιν τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐγγύησιν διὰ τὴν μὴ ὑπαρξίν ἐλαττωμάτων, διπλασιαζομένην ἐν περιπτώσει ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου.

Τὸ *Edictum* ἐφηρμοζέτο κατ' ἀρχὰς μόνον διὰ τοὺς σκλάβους καὶ τὰ ζῶα ἔλξεως καὶ φορτίου, οἱ *Aediles* ὅμως προσέθεσαν εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον τὸ πραγματευόμενον *de jumentis* προσθήκη, δι' ἧς ἡ ἰσχύς του ἐπεκτείνεται καὶ *Caetere Pecore* (τὰς λοιπὰς κατηγορίας ζώων). Ἀργότερον ἡ ἰσχύς τοῦ *Edictum* ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου πράγματος. Ὁ ἀγοραστὴς γενικῶς ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὄρων τοῦ *Edictum* ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἔχει τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἀγοραπωλησίας ἢ τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐλλείψεως συμφωνηθεισῶν ἰδιοτήτων.

Ἡ ἀγωγή ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας ἢ ἐπιστροφῆς τοῦ πράγματος (*Actio Redhibitoria*) εἶναι ἰδία αὐτοτελής ἀγωγή (ἀντίθετος τῆς *Actio ex Emte*), ὅπως ἐπίσης ἡ τοιαύτη τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος (*Actio Quanti Minoris* ἢ *Actio Aestimatoria* ἢ *Judicium Aestimatorium*, ἢ *Minderrungsklage* δηλαδὴ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν *Wandelungsklage*, τὴν ἀγωγὴν ἀναστροφῆς). Διὰ τῆς πρώτης ἀγωγῆς ἣτις παρεγράφετο ἐντὸς *sex menses utiles* (ἐνῶ ἡ ἀγωγή τῆς μειώσεως παρεγράφετο εἰς ἓν *annus utilis*) ἐπιδιώκεται ἡ ἐπιστροφή (*Redhibere*) τοῦ πράγματος εἰς τὸν πωλητὴν καὶ δὴ, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ *Edictum*, ἀφθαρτον ὅπως τὸ παρέλαβε, μὲ εὐθύνην τοῦ ἀγοραστοῦ ὄχι μόνον διὰ *culpa lata*, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἶδους *culpa* καὶ φροντίδα ὡς *pater familias diligens*. Ὁ πωλητὴς ἀφ' ἐτέρου, κατὰ τὴν ἀναστροφὴν τῆς ἀγοραπωλησίας ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὄχι μόνον τὸ τίμημα μετὰ τῶν τόκων καὶ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην καὶ ἔξοδα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ζημίαν ἣν ὑπέστη οὗτος ὡς ἐπακόλουθον τῆς ἀγοραπωλησίας¹.

Τὰ ἐλαττώματα διὰ τὰ ὁποῖα εὐθύνεται ὁ πωλητὴς εἶναι ὄχι μόνον

1) Ἀρχικῶς αἱ αἰδιλίκιοι ἀγωγαὶ εἶχον χαρακτῆρα ποινῆς (*actiones poenales*), ἡ δὲ ἀποσιώπησις τοῦ ἐλαττώματος ἐθεωρεῖτο πράξις κολάσιμος. Ἐν τῇ πράξει ὅμως φαίνεται ὅτι ἐπεκράτησεν ἐπιεικεστέρᾳ ἄποψις.

τὰ οὐσιώδη μὴ δηλωθέντα καὶ τὰ κεκρυμμένα τὰ μὴ γινόμενα ἀντιληπτά (τὰ ὁποῖα ὁ ἀγοραστής δὲν ἐγνώριζε ἢ δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ), ἀλλὰ καὶ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἀναγνωρίζονται ἢ μόνον ἀπὸ ἐμπείρου (ἀγοραστής), δηλαδή ἐλαττώματα μὴ διαφεύγοντα τῆς προσοχῆς τοῦ ἐμπείρου προσώπου, ἅτινα ὅμως παραμένουν κεκρυμμένα διὰ τὸν ἀδαῆ ἀγοραστήν, ὅποτε ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναστροφὴν. Ἡ ἀδαημοσύνη τοῦτέστιν δικαιολογεῖται εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑφίσταται περιπτώσεις βαρείας ἀμελείας. Σκοπὸς συνεπῶς τοῦ Edictum ἦτο ἡ προστασία τῶν ἀδαῶν εἰς τὰ τῆς ἐμπορείας τῶν ζώων προσώπων καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ κινδύνου τῆς ἐξαπατήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως των. Δὲν παραδέχεται δὲ τοῦτο ἄγνοιαν ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, διότι οὗτος διὰ τὴν τιμὴν ἦν κατὰ τὴν πώλησιν τοῦ ζώου ἐζήτησε, ὑποχρεοῦται νὰ προμηθεύσῃ καὶ ἀνάλογον ἐμπόρευμα. Ὁ ζημιούμενος ἀγοραστής πρέπει νὰ προστατευθῇ, ἀδιάφορον ἐὰν πρόκειται περὶ ἀγνοίας ἢ δολίας προαιρέσεως τοῦ πωλητοῦ.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐπεκταθῶμεν περισσότερον ἀναγράφοντες καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ Edictum Aedilium, περιοριζόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν συνοπτικῶς ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ διὰ τὴν παροχὴν ἐγγυήσεως εἰς τὸν ἀγοραστήν τῶν ζώων ἐπεξετείνεται ἐπὶ ὅλων τῶν ἀποδεδειγμένων κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως ἀγοραπωλησίας ὑφισταμένων κεκρυμμένων (καὶ μὴ ἐπουσιωδῶν) ἐλαττωμάτων, ὁ δὲ ἀγοραστής ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ κατ' ἐκλογὴν, εἴτε ἀγωγὴν ἀναστροφῆς εἴτε τοιαύτην μειώσεως τῆς τιμῆς.

β) Τὸ Παλαιὸν Γερμανικὸν δίκαιον. Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν εὐθύνην κατὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν κατοικιδίων ζώων, τὸ μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος (1900) ἰσχύσαν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ δίκαιον, παρουσίαζε ἐξαιρετικὴν πολυμορφίαν. Τὸ δίκαιον τῶν διαφόρων Κρατιδίων διέφερε μεταξύ των, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς βασικὰς ἀρχάς. Ἐνῶ εἰς ὠρισμένα Κρατίδια ἴσχυε τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τῶν Aediles καὶ διὰ τὸ ζωεμπόριον (εἰς ὠρισμένας περιοχὰς ἐλαφρῶς τροποποιημένον) ὅπως εἰς Braunschweig, Oldenburg, Schleschwig — Holstein, Mecklenburg — Schwerin, Mecklenburg — Strelitz κλπ. εἰς ἄλλα μεγαλύτερα ὅπως ἡ Βάδη, Σαξωνία, Βαυαρία, Βυρτεμβέργη κλπ. ἐπεκράτουν, εἴτε παραλλήλως πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, εἴτε ἀποκλειστικῶς, αἱ ἀρχαὶ τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου τοῦ ρυθμίζοντος τὰ τῆς εὐθύνης ἐν τῷ ζωεμπορίῳ κατὰ τρόπον διαφέροντα τοῦ ρωμαϊκοῦ.

Κατ' αὐτὸ ὁ πωλητὴς εὐθύνεται μόνον δι' ὠρισμένα ἐλαττώματα καί, κατὰ κανόνα, μόνον ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐξεδηλοῦντο ἐντὸς μιᾶς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένης προθεσμίας. Ὑπετίθετο, μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου, ὅτι αἱ ἐλλείψεις ὑπῆρχον ἤδη πρὸ τοῦ κρίσιμου χρόνου (τῆς συνάψεως τῆς

ἀγοραπωλησίας ἢ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ ζώου εἰς τὸν πωλητὴν) εἰς δὲ τὸν ἀγοραστὴν ἐδίδετο μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστροφῆς, ὅλως δὲ ἐξαιρετικῶς καὶ δι' ὠρισμένας περιπτώσεις τοιοῦτον μειώσεως τῆς τιμῆς. Χωρὶς τοῦτέστιν νὰ διαμορφώσῃ αὐτοτελεῆ ἀντίθετον θεωρίαν, τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἐτροποποίησε μόνον τὸ ρωμαϊκὸν διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς Actio redhibitoria ἐπὶ ὠρισμένων βασικῶν ἐλαττωμάτων, ἀδιάφορον ἐὰν τὰ καθ' ἕκαστα δίκαια τῶν Κρατιδίων (Partikularrechte) ἐβάδισαν, ἐν πολλοῖς ἐξ ἱστορικῶν λόγων, ἰδίαν ἕκαστον ὁδὸν διὰ τῆς θεσπίσεως ἐιδικῶν τροποποιητικῶν νομοθετικῶν διατάξεων.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἔτι παλαιότερα νομοθεσία, κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἐν Γερμανίᾳ δὲν ἠνείχετο ἀκύρωσιν πραγματοποιηθείσης ἀγοραπωλησίας ἀκόμη καὶ δι' ἐλαττώματα ἐμφανισθέντα ἀργότερον. Μόνον 3 ἡμέρας μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν ζώων, ὁ διαπιστώσας τὴν ὑπαρξίν ὠρισμένων ἐλαττωμάτων — ρητῶς ἀναφερομένων διὰ τὰς διαφόρους κατηγορίας ζώων — ἀγοραστῆς, ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ζῶον εἰς τὸν πωλητὴν. Καὶ τότε ὅμως ἀκόμη ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ὑποχρεοῦτο νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως, ἐὰν ἠδύνατο ἐνόρκως νὰ ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐλαττωμάτων¹. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐτηρεῖτο ἀκόμη καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν κάπως γενικώτερον εἶχεν ἐπεκταθῆ τὸ Ἰουστινιάνειον δίκαιον εἰς τὴν χώραν αὐτὴν καὶ τὸ ὅποιον ὅμως εἰδικώτερον διὰ τὴν ἐπὶ ζώων ἀγοραπωλησίαν μόνον εἰς ὠρισμένας περιφερείας ἐπεκράτησεν ἀμυγῶς. Τὸ ζωεμπόριον τότε ἀντετάσσετο κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Edictum διότι, ὡς ἐπρέσβευε, θὰ διεκινδύνευε ἢ ἀσφάλεια τῶν συναλλαγῶν καὶ θὰ ἐδίδετο ἀφορμὴ διεξαγωγῆς ἀσκόπων δικῶν. Ἡ γενικωτέρα τάσις ἦτο ἡ ἐνοποίησις τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, μὲ βάσιν τὸ γερμανικὸν δίκαιον, τροποποιούμενον ὡς πρὸς ὠρισμένας διατάξεις κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν τοιοῦτον.

γ) Μικτὸν δίκαιον. Ὑπῆρχε εἰς τὴν παλαιὰν Γερμανίαν ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἀμφοτέραι αἱ βασικαὶ γραμμαὶ τοῦ τε ρωμαϊκοῦ καὶ τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐφηρμόζοντο παραλλήλως, ὥστε ἀναλόγως τῆς κατηγορίας τῶν ζώων, ἴσχυε ἢ μία ἢ ἄλλη ἀρχή. Οὕτω διὰ μὲν τοὺς ἵππους καὶ τὰ βοειδῆ ἴσχυε ἡ ἀρχὴ τῆς εὐθύνης κατὰ τὸ γερμανικόν, ἐνῶ διὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας ζώων ἡ εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ ἐρρηθμίζετο κατὰ τὸ ρωμαϊκόν. Ἐπρεσβεύετο δὲ ὅτι εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ζώων ἔπρεπε νὰ ἰσχύσῃ ἡ ἀρχὴ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου (εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ δι' ὅλα γενικῶς τὰ κεκρυμμένα, οὐχὶ ἐπουσιώδη ἐλαττώματα) μὲ τὴν παρέκκλισιν ὅτι διὰ τὰς λεγομένας «ἀσθενείας νυκτὸς» (τὰς ἐκδηλουμένας ἐντὸς 24 ὥρων) καθὼς καὶ δι' ὠρισμένα ἐλαττώματα ὠρισμένων πάλιν κατηγοριῶν ζώων

1) Bluntschli: Deutsches Privatrecht 2 BD. Σελὶς 137.

ἐκδηλούμενα ἐντὸς καθορισμένης προθεσμίας νὰ θεμελιουῖται ἡ ὑπόνοια τῆς ὑπάρξεώς των κατὰ τὸ κρίσιμον σημεῖον.

Οὕτω τὸ παλαιὸν Πρωσσικὸν δίκαιον (Preussisches Landrecht) τοῦ 1794 ἐφήρμοζε δύο συστήματα, τὸ γενικὸν καὶ τὸ εἰδικὸν τοιούτων. Ἐὰν τὸ ζῶον ἠσθένει ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀπὸ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως ἴσχυε ἡ ὑπόνοια ὅτι ἦτο ἤδη αὐτὸ ἀσθενὲς καὶ ἠκυροῦτο ἡ ἀγοραπωλησία. Τοῦτο δὲ προκειμένου περὶ πάσης φύσεως ἀσθενειῶν, πέραν ἐκείνων αἵτινες ἔχουν τὸν χαρακτήρα τοῦ βασικοῦ ἐλαττώματος δι' ὃ θεμελιούται ἡ εἰδική, ἐντὸς ὠρισμένων προθεσμιῶν περιοριζομένη, εὐθύνη. Ἀνάλογον εὐθύνην διὰ τὰς βραχείας ἐκδηλώσεως ἐλαττώματα (24 ὥρῶν) ἐγνώριζε καὶ ὁ παλαιὸς Ἀστικὸς Κώδιξ τῆς Σαξωνίας καθὼς καὶ ὁ Αὐστριακὸς Ἀστικὸς Κώδιξ (παρ. 922 - 927) τοῦ 1811.

Μικτὸν οὕτως εἰπεῖν σύστημα καθιέρωσε καὶ ἡ Γαλλία, ὅπου βασικῶς ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου αἱ περιεχόμεναι εἰς τὰ ἀρθρα 1641 - 1649 τοῦ Code Civil, ὅστις δὲν θεσπίζει εἰδικὴν τινὰ εὐθύνην ἐξ ἐλαττωμάτων τῶν ζώων. Διὰ τοῦ Νόμου ὅμως τῆς 20-5-1838 (Loi de vices redhibitoires des animaux domestiques) ἐγένετο προσέγγισις πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου καὶ περιορίσθη ἡ εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων καὶ βοῶν εἰς ὠρισμένα ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζόμενα ἐλαττώματα, ἐνῶ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐδίεδετο τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστροφικῆς ἀγωγῆς καὶ ταύτης περιορισμένης ἐντὸς διατεταγμένων χρονικῶν ὁρίων.

Ὅμοιαν παρέκκλισην ἐκ τοῦ Code Civil πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐνεφάνισαν ὁ βελγικὸς νόμος τῆς 28 - 11 - 1850 καὶ τῆς 13 - 2 - 1862 καὶ τοῦ Λοξεμβούργου τῆς 18 - 4 - 1851, ἐπίσης ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλβετία, ἣτις συνετάχθη πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου, (Schweizerisches Konkordat τῆς 22 - 4 - 1853). Αὕτη διὰ τοῦ Νόμου περὶ ἐνοχικοῦ δικαίου τοῦ 1881 ἐνεπιστεύθη τὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος εἰς τὰ Καντόνια, βάσει τοῦ Νόμου τοῦ 1853 καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως Ὁμοσπονδιακοῦ Νόμου.

δ) Σημερινὸν δίκαιον. Γαλλία. Ἐνῶ, ὡς ἐλέχθη, διὰ τοῦ Νόμου τοῦ 1838 εἶχεν ἐπιτευχθῆ ἡ ἀπαγκίστρωσις ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου τοῦ Code Civil, ὁ νεώτερος Νόμος τῆς 2)6 Αὐγούστου 1884 εἰσάγει νέαν ρύθμισιν τοῦ θέματος. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἰσχύει διὰ τὰ ἵπποιδι, τὰ πρόβατα καὶ τοὺς χοίρους, ἐνῶ διὰ τὰ βοειδι ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Code Napoléon. Διὰ τὴν πρώτην κατηγορίαν ζώων τὰ βασικὰ ἐλαττώματα ὁρίζονται κατὰ παρέκκλισην τῶν διατάξεων τοῦ 1838. Πάντως αἱ διατάξεις αὗται ἰσχύουν μόνον διὰ ζῶα ὑπερβαίνοντα τὴν ἄξιαν τῶν 100 φράγκων, ἐπιτρέπουν δὲν τὴν ἀγωγήν ἀναστροφῆς καὶ τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς. Τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς δύναται ν' ἀποφύγη ὁ πωλητὴς λαμβάνων τὸ

ἐπιστρεφόμενον ζῶον καὶ καταβάλλων τὴν ἀξίαν πωλήσεως μετὰ τῶν ἐξόδων. Ἀναστροφὴν δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ ἀγοραστής, ἐφ' ὅσον ἐγείρει ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας ἀγωγὴν, συγχρόνως δὲ αἰτήσῃ ἀπὸ τὸν Εἰρηνοδίκην τὸν διορισμὸν ἐμπειρογνώμονος πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζώου καὶ σύνταξιν τοῦ σχετικοῦ πορίσματος. Ἡ προθεσμία αὐτὴ εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ προθεσμία τῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ δι' ἐνυπάρχον ἐλάττωμα. Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ζώου ὁ πωλητὴς εὐθύνεται μόνον, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἰς τακτικὴν δίκην ἀποδείξῃ ὅτι ὁ θάνατος τοῦ ζώου εἶναι ἐπακόλουθον βασικῶν ἐλαττώματος.

Γερμανία. Ἡ διαρκῶς αὐξάνουσα κίνησις εἰς τὸ ζωεμπόριον ἀπήτει τὴν ἐνοποίησιν τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες, ὡς ἐλέχθη, διέφερον οὐσιαστικῶς εἰς τὰ διάφορα Κρατίδια. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἔτεινε καὶ τὸ αἴτημα τῶν διαφόρων γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν Συλλόγων καὶ Ὁργανώσεων. Μάλιστα τὸ αἴτημα τῶν ἐνδιαφερομένων περὶ ἐνοποιήσεως τῆς νομοθεσίας ἔφθασε τὸ 1872 μέχρι τοῦ Κοινοβουλίου, διαβιβασθὲν πρὸς τὴν τότε Κυβέρνησιν ἵνα μελετήσῃ τοῦτο. Ἐνῶ ὅμως τὸ αἴτημα περὶ ἐνοποιήσεως τῆς νομοθεσίας ἦτο καθολικόν, δὲν ὑφίστατο πλήρης ὁμοφωνία ὅσον ἀφορᾷ τὸ προκριθησόμενον σύστημα. Ἀκόμη καὶ ἐντὸς τῶν κόλπων τῶν διαφόρων ἐπαγγελματικῶν τάξεων ὑπῆρχε διαφωνία ἐπὶ τούτου, ὡς δύναται τις νὰ βεβαιωθῇ ἐκ τῆς μελέτης τοῦ σχετικοῦ τόμου τῆς ἐπισήμου αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος¹.

Ἐπειδὴ ἡ ἀντιπαράταξις τῶν διαφόρων ἐπιχειρημάτων καὶ γνομῶν βοηθεῖ εἰς τὸ καταστάλαγμα τῆς ὀρθοτέρας καὶ δι' ἡμᾶς λύσεως, δὲν διστάζομεν νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, φρονοῦντες ὅτι ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀντικρουομένων ἀπόψεων ἀποτελεῖ χρήσιμον ὕλικόν κατὰ τὴν τυχὸν ἐφαρμογὴν καὶ παρ' ἡμῖν ἀναλόγων διατάξεων κατοχυρουσῶν τὰς ἐπὶ τῶν ζώων ἀγοραπωλησίας. Ἐκ μέρους τῶν κτηνιατρικῶν κύκλων ἐξεφράζοντο ἐνδοιασμοὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου στηριζομένων διατάξεων, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὅμως καὶ ὁμοφωνία ἐπὶ τούτου, ὅπως ἐπίσης καὶ ἐκ μέρους διαφόρων γεωργικῶν κύκλων. Οἱ κτηνίατροι ἐπρέσβευον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ ἐξαντλητικὸς προσδιορισμὸς ἀπάντων τῶν κεκρυμμένων βασικῶν ἐλαττωμάτων, διὰ τὴν ὑπαρξιν τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ, καθὼς καὶ τῶν προθεσμῶν τῆς εὐθύνης κατὰ τρόπον ἱκανοποιοῦντα ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους. Ἡ ἐπιστήμη μόνον ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν περιπτώσεων καὶ βάσει τοῦ νόμου τῶν πιθανοτήτων δύναται νὰ στηριχθῇ. Εἰς τοὺς συνδυασμοὺς αὐτοὺς ἀντιπαρετάσσετο ἡ ἀνάγκη τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν πρακτικῶν

1) Motive zu dem Entwurfe eines Bürgerlichen Gesetzbuches für das Deutsche Reich (Amtliche Ausgabe 1896, Band II, Recht der Schuldverhältnisse, σελίς 243 - 265).

ἀναγκῶν διὰ τῆς ἀπλοποιήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως τοῦ δικαίου, ἤτοι ἐπιχειρήματα δικαιολογοῦντα ἀρκούντως τὸν περιορισμὸν τῆς εὐθύνης εἰς ἰδιαιτέρως σημαντικὰ ἐλαττώματα. Ἄλλωστε ἡ νομικὴ ὑπόθεσις ἐν περιπτώσει ἐκδηλώσεως τῆς βασικῆς ἀσθενείας ἐντὸς τῆς ὥρισμένης προθεσμίας εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐνῶ ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ δι' ἀργότερον ἐκδηλούμενα ἐλαττώματα εἶναι πάλιν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Τὸ Διεθνὲς Κτηνιατρικὸν Συνέδριον ἐν Βέρνην τοῦ 1865 ἐτάχθη ὑπὲρ ἐνὸς μικτοῦ συστήματος, τῆς διατηρήσεως τοὔτεστιν τῆς γενικῆς εὐθύνης (τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου), τῆς μειώσεως τῆς προθεσμίας παραγραφῆς διὰ 3 μῆνας τὸ ἀργότερον καὶ τοῦ καθορισμοῦ εἰδικῆς προθεσμίας εὐθύνης δι' ὥρισμένα, ρητῶς κατονομαζόμενα, ἐλαττώματα, παραλλήλως πρὸς τὴν γενικὴν εὐθύνην. Ἐπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐτάχθη, κατὰ πλειοψηφίαν, καὶ τὸ Γερμανικὸν Κτηνιατρικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἀπριλίου 1875, ἔτι δὲ κατηγορηματικώτερον ἡ Königl. Preussische Technische Deputation für das Veterinärwesen τοῦ Μαΐου τοῦ 1876, ἣτις συνέστησε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐπὶ ὅλων τοὔτεστιν τῶν κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων (μὴ ἐπουσιωδῶν βεβαίως) καὶ τὴν μὴ θεμελιώσιν ἐπὶ νομικῶν ὑποθέσεων καὶ νομικῶν προθεσμιῶν, διότι μόνον διὰ τῆς τηρήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς γενικῆς εὐθύνης κατοχυροῦνται ἐξ ἴσου τὰ δικαιώματα καὶ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ. Διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς προθεσμίας ἐγένεσεως τῆς ἀγωγῆς, τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς ἀναγγελίαν τοῦ ἐλαττώματος, τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἀγωγῆς πρὸς μείωσιν τῆς τιμῆς καὶ ἄλλων ὁμοίων διατάξεων σκοπιμότητος ὅπως ἡ δημοσία δημοπρατήσις τοῦ διεκδικουμένου ζώου πρὸς μείωσιν τῶν ἐξόδων συντηρήσεώς του κλπ. ἐπιτυγχάνεται ἡ νομικὴ ἀσφάλεια τῶν συμβαλλομένων καὶ ἡ ὁμαλὴ κυκλοφορία τῶν ζώων.

Ἐξ ἀντιθέτου τὸ Πρωσσικὸν Landesökonomiekollegium (ἡ Κεντρικὴ Ὁργάνωσις τῶν Πρωσσικῶν Γεωργικῶν Συλλόγων ἀντιπροσωπευμένων ἐν αὐτῇ μέσῳ τῶν Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων) εἶχεν ὑποβάλει τὸ 1870 ἐμπεριστατωμένον ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ ἐν Πρωσσίᾳ ἐφαρμοζομένου συστήματος καὶ ἐτάχθη ὑπὲρ τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου.

Χαρακτηριστικὸν ὅμως εἶναι ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῶν μεγαλυτέρων Κρατιδίων ἐτάχθησαν ὑπὲρ τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου, αἱ δὲ ἄλλαι, μικροτέρων τοιούτων ὑπὲρ τοῦ ρωμαϊκοῦ, ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Σαξωνίας ὑπὲρ τοῦ μικτοῦ συστήματος, καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Braunschweig κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τοῦ ρωμαϊκοῦ κατόπιον λήψεως ὅμως ὥρισμένων τροποποιητικῶν μέτρων. Δέον πάντως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἴσχυε τὸ παλαιὸν γερμανικὸν δίκαιον, ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἐτάχθησαν ἀνενδοιάστως ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀναφερόμεναι εἰς πλούσιον ἐκ τῆς πράξεως ὕλικὸν καὶ τὴν εὐνοϊκὴν

πεῖραν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ τῆς ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν συναλλαγῶν ἐπιδράσεώς του. Ὁρισμένοι πάλιν Κυβερνήσεις εἶχον ἐπίσης καλὴν πεῖραν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἄλλαι ὁμως ἐβεβαίουν τὸ ἀντίθετον, δι' ὃ καὶ συνέστησαν τὴν ἐγκατάλειψίν των, διότι ὁ ἀγοραστὴς, μολοντί ὑφίσταται διὰ τὸν πωλητὴν ἢ γενικὴ εὐθύνη δι' ὅλα τὰ κεκρυμμένα ἑλαττώματα, στερεῖται τῆς ἀναγκαστικῆς προστασίας λόγῳ τῆς δυσκολίας τῆς προσκομίσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ στοιχείου καὶ τῆς ἀσταθείας αὐτοῦ.

Πρὸ τοιούτου κυκεῶνος ἀπόψεων καὶ πολυμορφίας τοῦ εἰς τὰ διάφορα Κρατίδια ἰσχύοντος δικαίου εὐρέθη ἡ Συντακτικὴ τῶν γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος Ἐπιτροπή, ὅταν ἐκλήθη νὰ χαράξῃ τὴν ἀκολουθητέαν γραμμὴν. Μετὰ ἐξαντλητικὴν μελέτην τοῦ θέματος, δεῖγμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ λίαν ἐμπεριστατωμένη αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ σχεδίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (τὰ «περίφημα» κατὰ τὸν Α. Μπαλῆν «*Motive*»), συνετάγησαν αἱ σχετικαὶ διατάξεις, ὡς αὐταὶ ἱστορικῶς καὶ βάσει τῶν νομοθεσιῶν τῶ Κρατιδίων καὶ τῶν λοιπῶν ἐθνικῶν καὶ συνηθειῶν διεμορφώθησαν.

Γερμανικὸς Ἀστικὸς Κώδιξ. Ἡ κεντρικὴ γραμμὴ τῶν διατάξεων τούτου, τῶν ἀναφερομένων εἰδικῶς εἰς τὰς ἀγοραπωλησίας ἐπὶ ζώων (ἄρθρα 481 - 492), εἶναι ὁ περιορισμὸς τῆς εὐθύνης, δηλαδὴ α) δὲν ἀναλαμβάνεται εὐθύνη διὰ κάθε ἑλάττωμα, ἀλλὰ μόνον δι' ὄρισμένα βασικά τοιαῦτα (*Hauptmängel*) περιλαμβανόμενα εἰς εἰδικὸν πίνακα, β) ἀναλαμβάνεται μόνον εὐθύνη ὅταν τὸ βασικὸν αὐτὸ ἑλάττωμα ἐκδηλωθῇ ἐντὸς ὄρισμένης προθεσμίας (*Gewährfrist*), κατὰ τὸ πλεῖστον 14 ἡμέραι, εἰς τὴν ὁποίαν προστίθεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀναγγελίας ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, γ) ὑφίσταται μόνον περίπτωσις ἀναστροφῆς (καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀγορᾶς κατὰ γένος παρὰδοσις εἰς ἀντικατάστασιν) οὐχὶ δὲ μείωσις τῆς τιμῆς, δ) ἡ προθεσμία παραγραφῆς εἶναι βραχεῖα (6 ἑβδομάδες). Ἐπίσης δὲ αἱ λεπτομέρειαι θὰ ἐμάκρυνον ἀδικαιολογητῶς τὸ κείμενον τοῦ κώδικος καὶ ἵνα δίδεται ἡ εὐχέρεια εὐκολωτέρας συμπληρώσεως ἢ τροποποιήσεως, ἀναλόγως πρὸς τὰ ἐκάστοτε πορίσματα τῆς κτηνιατρικῆς ἐπιστήμης, ἢ ἀναγραφὴ τῶν βασικῶν ἑλαττωμάτων ὡς καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας τῆς εὐθύνης ἀφέθησαν εἰς Διάταγμα, ὅπερ πράγματι καὶ ἐξεδόθη (Αὐτοκρατορικὸν Διάταγμα τῆς 27 - 3 - 1899).

Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ γερμανικοῦ κώδικος εἶναι αἱ κάτωθι :

1) Ὁ πωλητὴς εὐθύνεται μόνον δι' ὄρισμένα βασικά ἑλαττώματα καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐκδηλοῦνται ἐντὸς ὄρισμένης προθεσμίας (ἄρθρον 482). Ταῦτα ὄρισθησαν διὰ τοῦ ὡς ἄνω Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος (βλέπε Πίνακα) αἱ δὲ προθεσμιαὶ εἶναι διὰ τὰ περισσότερα 14 ἡμέραι, διὰ μίαν ἀσθένειαν (μολυσματικὴ πνευμονία) 28 ἡμέραι, δι' ἑτέραν (ἐρυθρὰ τῶν χοίρων) 3 ἡμέραι καὶ διὰ τὴν παστεριδίασιν τῶν χοίρων 10

ἡμέραι. Ἡ προθεσμία εὐθύνης διὰ τὰ πρὸς σφαγὴν προοριζόμενα ζῶα εἶναι γενικῶς 14 ἡμέραι¹.

Ἡ προθεσμία τῆς εὐθύνης δύναται νὰ σμικρυνθῇ ἢ παραταθῇ κατόπιν συμφωνίας, ὁπότε ἡ συμπεφωνημένη προθεσμία ὑποκαθιστᾷ τὴν νομικὴν τοιαύτην (ἄρθρον 486). Ἐπίσης δύναται νὰ συμφωνηθῇ ὅτι ὁ πωλητὴς εὐθύνεται καὶ δι' ἄλλα ἐλαττώματα τοῦ ζώου, ἀκόμη καὶ διὰ πᾶν τοιοῦτον, ὅπως ἀντιθέτως ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ἀποδεσμευθῇ τῆς εὐθύνης δι' ὅλονδὴποτε ἐλάττωμα, πλὴν ὅμως ὅπωςδὴποτε εὐθύνεται διὰ δολίαν ἀπόκρυψίν των.

2) Ἡ προθεσμία τῆς εὐθύνης ἄρχεται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἡμέρας τῆς μεταβιβάσεως τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ἀγοραστήν, δηλαδὴ κατὰ κανόνα τῆς παραδόσεως τοῦ ζώου εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἐὰν ἔν ἐκ τῶν βασικῶν ἐλαττωμάτων ἐκδηλωθῇ κατὰ τὸν χρόνον τῆς εὐθύνης, τότε ὑποτίθεται ὅτι τοῦτο ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταβιβάσεως τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ἀγοραστήν. Δύναται ὅμως νὰ γίνῃ ἀντιπρόδειξις ὅτι τὸ ἐλάττωμα ἐδημιουργήθη μετὰ τὸν χρόνον αὐτόν. Ἐὰν ἐμφανισθῇ μετὰ τὴν ἐκποῆν τῆς προθεσμίας εὐθύνης τότε δὲν εὐσταθεῖ ἢ ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἐλάττωμα ὑπῆρχε κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, ἦτοι ἤδη παρὰ τῷ πωλητῇ (ἄρθρ. 483 - 484).

Ὁ ἀγοραστὴς χάνει τὰ ἐκ τοῦ ἐλαττώματος δημιουργούμενα δι' αὐτὸν δικαιώματα ἔαν τὸ ἀργότερον δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκποῆν τῆς προθεσμίας, ἢ ἔαν τὸ ζῶον ἐφανεύθῃ ἢ ἀπέθανε πρὸ τῆς ἐκποῆς τῆς προθεσμίας δύο ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν του: α) δὲν ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ ἐλάττωμα ἢ β) δὲν ἀποστείλῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀναγγελίαν ἢ γ) δὲν ἐγείρῃ ἀγωγὴν λόγῳ τοῦ ἐλαττώματος ἢ δ) δὲν ἀναγγεῖλῃ τὴν διένεξιν (72 κ.ο.κ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας) ἢ ε) δὲν αἰτήσῃ δικαστικὴν ἀπόδειξιν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ μέσου (484 κ.ο.κ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας). Ἐὰν ὁ πωλητὴς δολίως ἀπέκρυψε τὸ ἐλάττωμα δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ τήρησις τῆς προθεσμίας (ἄρθρον 485).

4) Ὁ ἀγοραστὴς, συμφώνως τῷ νόμῳ, δύναται νὰ ζητήσῃ μόνον ἀναστροφὴν καὶ οὐχὶ μείωσιν τῆς τιμῆς. Οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται ὅμως νὰ συμφωνήσουν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς θὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς μειώσεως. Ὡς πρὸς τὴν ἀναστροφὴν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αἰ σχετικαὶ πρὸς τὸ διὰ συμφωνίας κατοχυρούμενον δικαίωμα ὑπαναχωρήσεως (ἀκυρώσεις τῆς συμβάσεως). Ἡ ἀναστροφή δύναται ὅμως νὰ αἰτηθῇ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας ὅπου ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα τῆς ὑπαναχωρήσεως (ἀκυρώσεις τῆς συμβάσεως). Εἰδικώτερον δύναται νὰ αἰτηθῇ αὕτη ἀκόμη ὅταν ἔχῃ σφαγῇ τὸ ζῶον, ἐπίσης ὅταν ὁ ἀγοραστὴς λόγῳ διαθέσεως ἐπὶ τοῦ ζώου δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ (π.χ. τὸ ἐπώλησε). Ἀντὶ βεβαίως τῆς ἐπιστροφῆς του τότε ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἀξίαν τοῦ ζώου ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ εἰς χεῖρας του εὐρισκόμενον κρέας τοῦ σφαγέντος ζώου καὶ νὰ εἰσπράξῃ τὸ τίμημα. Ἐὰν πρὸ τῆςπραγματοποιήσεως τῆς ἀναστροφῆς ἐπῆλθεν οὐσιώδης χειροτέρευσις τοῦ ζώου, ἐκ γεγονότος βαρύνοντος τὸν ἀγοραστήν, τότε ἐπιστρέφεται τὸ ζῶον καὶ ὁ

1) Βλ. καὶ Schuhmacher : Landwirtschaftsrecht, Berlin 1901.

ἀγοραστῆς παρέχει ἀποζημίωσιν διὰ τὴν χειροτέρευσιν αὐτὴν. Προῖον καρπώσεως ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστῆς νὰ καταβάλλῃ, ἐφ' ὅσον εἶχε τοιοῦτην (ἄρθρον 487).

5) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναστροφῆς ὁ πωλητῆς ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν ἐξόδων διατροφῆς, συντηρήσεως, ιατρικῆς ἐξετάσεως καὶ περιθάλψεως καθὼς καὶ τὰς ἀναγκαίας γενομένας δαπάνας θανατώσεως καὶ ἀποκομιδῆς τοῦ ζώου.

6) Ἐὰν ἐκκρεμεῖ δικαστικὸς ἀγὼν ἀναστροφῆς τότε κατ' αἴτησιν ἀφοτέρον τῶν συμβαλλομένων χορηγεῖται δι' ἀδείας τοῦ δικαστηρίου τὸ δικαίωμα τοῦ δημοσίου ἐκπλειστηριασμοῦ τοῦ ζώου καὶ ἡ παρακαταθήκη τοῦ τιμήματος, εὐθὺς ὡς δὲν εἶναι πλέον ἀπαραίτητος ἢ αὐτοψία τοῦ ζώου.

7) Ἡ ἀπαιτήσις ἐκ τῆς ἀναστροφῆς ὡς καὶ ἡ τοιαύτη λόγῳ ἀποζημιώσεως διὰ βασικὸν ἐλάττωμα, τὴν μὴ ὑπαρξιν τοῦ ὁποίου ἐβεβαίωσεν ὁ πωλητῆς, παραγράφεται ἐντὸς 6 ἐβδομάδων ἀπὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας εὐθύνης. Ὁ ἀγοραστῆς δύναται καὶ μετὰ τὴν παραγραφὴν τῆς ἀπαιτήσεώς του πρὸς ἀναστροφὴν νὰ ἀρνηθῆ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος τοῦ ζώου ἢ νὰ συμφηφίση εἰς τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ πωλητοῦ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀπαιτήσιν λόγῳ ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 490).

8) Ἐν περιπτώσει ἀγορᾶς ζώου κατὰ γένος (δηλαδὴ ὄχι μία ὠρισμένη ἀγελάς, ἀλλὰ γενικῶς μία ἀγελάς), τότε ὁ ἀγοραστῆς δύναται, ἀντὶ τῆς ἀναστροφῆς, νὰ ζητήσῃ ὅπως παραδοθῆ εἰς αὐτὸν ἕν ἐλεύθερον ἐλαττώματος ζῶον, ἀντὶ τοῦ ἐλαττωματικοῦ τοιοῦτου, ὁπότε ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ ὑπ' ἀριθ. 5 - 7 διατάξεις.

9) Ἐν περιπτώσει ἀταλήψεως παρὰ τοῦ πωλητοῦ τῆς εὐθύνης δι' ἐλάττωμα μὴ περιλαμβανόμενον εἰς τὰ βασικά τοιαῦτα ἢ τῆς ἐγγυήσεως ἰδιότητος τινος τοῦ ζώου, τότε ἰσχύουν αἱ ὑπ' ἀριθμ. 4 - 8 διατάξεις. Ἐὰν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἀναλαμβάνεται ὑποχρέωσις εὐθύνης, τότε ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ 2 - 3. Μὴ συμφωνουμένης προθεσμίας τότε ἡ προθεσμία παραγραφῆς τῶν ἕξ ἐβδομάδων ἄρχεται ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ ζώου, ἀντὶ ἀπὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης (βλέπε ἀριθ. 7) (ἄρθρ. 492).

Ἐτεροι χώροι. Τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἔχουσιν ἀποδεχθῆ καὶ αἱ νομοθεσίαι τῆς Γαλλίας (ἐν μέρει), τοῦ Βελγίου, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Αὐστρίας καὶ πιθανὸν καὶ ἐτέρων χωρῶν. Ἐπειδὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἶδος τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν βασικῶν ἐλαττωμάτων, ὡς καὶ τὴν διάρκειαν τῶν προθεσμιῶν εὐθύνης, ὑπάρχουν διαφοροὶ γινῶμαι καὶ τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν θεωρητικῶν (δι' ὃ καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖος ὁ καθορισμὸς αὐτῶν κατὰ τρόπον αὐθεντικὸν καὶ ἐπίσημον, πλὴν ὁμως, ὡς ἐλέχθη, οὐχὶ διὰ νόμου, ἀλλὰ διὰ διατάγματος, ἵνα ὑπάρχη ἡ εὐχέρεια τροποποιήσεώς των) ἐξηγεῖται ἡ διαφορὰ ὡς πρὸς τὰ δύο αὐτὰ σημεῖα ἡτις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν χωρῶν ἐκείνων αἵτινες καθιέρωσαν τὸν θεσμόν τῆς εὐθύνης διὰ ὠρισμένα μόνον βασικὰ ἐλαττώματα καὶ τῆς διαρκείας ταύτης. Τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου Πίνακος περιλαμβανόντος τὰ ἰσχύοντα διὰ τὰς χώρας αὐτάς, κατὰ τὸν πρὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου χρόνον, πλὴν ὁμως ἔχομεν κάθε λόγον νὰ πιστεύομεν ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἔκτοτε εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κρατοῦντα.

Π Ι Ν Α Ξ

Ἐσθνευίων καὶ προδεσμιῶν καθ' ἃς εὐθύνεται ὁ πωλητὴς τοῦ ζώου εἰς ὠρισμένας χώρας ¹

	Γερμανία		Ἀυστρία	Γαλλία	Βέλγιον	Ἑλβετία
	Ζῶα ἐκ- μεταλλεύ- σεως καὶ ἀναπαρα- γωγῆς	Ζῶα πρὸς σφαγὴν				
<i>Δι' ἵππους</i>						
Μᾶλις	14	14	15	—	9	20
Δερματικὴ μᾶλις	14	14	30	—	9	20
Ἄκινησία	14	—	30	9	9	20
Πνευμονικὸν ἐμφύσημα	14	—	15	9	—	20
Συρίζουσα ἀναπνοή	14	—	—	9	—	—
Περιοδικὴ ὀφθαλμία	14	—	30	30	28	—
Ἀεροκατάποσις	14	—	—	9	—	—
Δυστροπία	—	—	30	—	—	—
Ἀμαύρωσις	—	—	30	—	—	—
Παλαιὰ περιοδικὴ χλωτότης	—	—	—	9	—	—
Μολυσματικὴ ἀδενίτις	—	—	15	—	—	20
Φυματικὴ καχεξία	—	—	—	—	—	20
<i>Διὰ βοειδῶν</i>						
Φυματίωσις	14	14	30	—	—	20
Μολυσματικὴ πνευμ. φυματίωσις	—	—	—	—	9	20
Μολυσματικὴ πλευροπνευμονία	28	—	—	—	30	30
Συνέπειαι μὴ κανονικῆς ἀποβο- λῆς τοῦ πλακοῦντος	—	—	—	—	9	—
Φυματικὴ καχεξία	—	—	—	—	—	20
<i>Διὰ πρόβατα</i>						
Ψώρα	14	—	8	—	—	—
Ἐγδρωψ, ἀσπίτης	—	14	—	—	—	—
Σήψις	—	—	60	—	—	—
Εὐλογία	—	—	8	—	9	—
<i>Διὰ χοίρους</i>						
Ἐρυθρὰ	3	—	—	—	—	—
Παστεριδίασις	10	—	—	—	—	—
Φυματίωσις	—	14	—	—	—	—
Τριχίνοι	—	14	—	—	—	—
Κυστικέρκωσις	—	14	8	9	—	—

1) Fr. Holdefleissn : Die öffentliche Förderung der Tierzucht in Deutschland. 1er Teil. Breslau 1906. Σελίς 247.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἐμφαίνεται ὅτι πράγματι δὲν ὑπάρχει ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον νὰ θεωρηθῆται εἰς ὅλας τὰς χώρας ὡς βασικόν, ὅπως ἐπίσης ὅτι διαφέρει καὶ ἡ διάρκεια τῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἴδιον ἐλάττωμα εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Πάντως ὑπάρχει ἡ τάσις τοῦ περιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς εὐθύνης (ἡ Γερμανία καθιέρωσε σχεδὸν γενικῶς τὴν προθεσμίαν τῶν 14 ἡμερῶν, ἐνῶ παλαιότερον αὕτη ἦτο μακροτέρα) πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, διότι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικῶς μακρά, ἀλλὰ τόση ὅση ἀπαιτεῖται διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς ὑφισταμένης ἀσθενείας ἢ τοῦ ἐλαττώματος. Μακροτέρα τοῦ ἀπολύτως ἀπαραιτήτου θὰ παρενέβαλε, φυσικῶ τῷ λόγῳ, προσκόμματα εἰς τὰς συναλλαγάς.

Ἐπίσης παρατηρεῖται τάσις περιορισμοῦ, κατὰ τὸ δυνατόν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βασικῶν ἐλαττωμάτων, ὅσον ὅμως μικρότερος ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς τόσον μεγαλυτέραν ἐμπειρίαν πρέπει νὰ ἔχη ὁ ἀγοραστής, καὶ τόσον προσεκτικώτερος νὰ εἶναι ἵνα ἀποφύγη ζημίαν κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν. Οὕτω ἡ Γαλλία ἀναγνωρίζει βασικὰ ἐλαττώματα μόνον διὰ τοὺς ἵππους καὶ δὴ ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία των ὑπερέβαινε τὰ 100 φράγκα. Ἡ διάρκεια τῆς εὐθύνης εἶναι μικροτέρα τῆς γερμανικῆς (9 ἡμέραι μὲ μίαν μόνον ἐξαιρέσειν). Τὸ Βέλγιον, μὲ δύο μόνον ἐξαιρέσεις, ἔχει ἐνιαίως βραχεῖαν προθεσμίαν καὶ ἀναγνωρίζει ὀλιγώτερα βασικὰ ἐλαττώματα. Ἡ Ἑλβετία, μὲ μίαν μόνον ἐξαιρέσειν, ἔχει ἐνιαίαν διάρκειαν εὐθύνης 20 ἡμερῶν δι' ὅλα τὰ ἐλαττώματα ἅτινα αὕτη κρίνει ὡς βασικά. Ἡ Αὐστρία, ἔχει τὰς πλέον ποικίλας καὶ συγχρόνως τὰς μεγαλυτέρας προθεσμίας. Ἡ Ὀλλανδία, Ἄγγλία, Δανία καὶ Ρωσία ὅπως καὶ ἡ Ἑλλάς, δὲν ἐγνώριζον τὸν θεσμὸν αὐτὸν τῶν προθεσμιῶν εὐθύνης δι' ὠρισμένα ἐλαττώματα, ἰσχύουν δὲ ἐκεῖ ἢ αἱ γενικαὶ νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀγοραπωλησιῶν ἢ ἀφίεται ἡ ρύθμισις τῶν σχέσεων εἰς συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι καὶ αἱ ἐν Γερμανίᾳ ἰσχύουσαι διατάξεις σχετικαὶ πρὸς τὴν ἐμπορείαν ζώων περιορισμένων πρὸς ἀμεσοσφαγὴν καὶ κατανάλωσιν. Δι' αὐτὰ ἰσχύουν τὰ κάτωθι:

1) Δι' ἵππους, ὄνους, ἡμιόνους — βασικὸν ἐλάττωμα (μᾶλις).

2) Διὰ βοειδῆ — φυματικὴ ἀσθένεια, ἐφ' ὅσον λόγῳ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ σφαγίου βάρους των δὲν εἶναι κατάλληλον ἢ μόνον ὑπὸ περιορισμοῦς κατάλληλον διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ἀνθρώπων.

3) Διὰ τὰ πρόβατα — ὑδροπικία, ἡ προσερχομένη εἴτε ἐξ ἐσωτερικῆς ἀσθενείας εἴτε ἐκ μὴ ἐπαρκοῦς διατροφῆς.

4) Διὰ τοὺς χοίρους: α) φυματίωσις (ὡς τὰ βοειδῆ), β) τριχῖναι, γ) κυστικέρκωσις.

Ἡ διάρκεια τῆς εὐθύνης εἶναι, ὡς ἐλέχθη, διὰ τὸ πρὸς σφαγὴν ζῶων
14 ἡμέραι.

* *

Κατ' ἀρχὴν δύναται τις νὰ παραδεχθῆ ὅτι οἱ λόγοι οἱ συνηγοροῦν-
τες ὑπὲρ τῆς ἐπιβολῆς εἰς τὸν πωλητὴν γενικῆς εὐθύνης διὰ κεκρυμμένα
ἐλαττώματα τοῦ πωληθέντος πράγματος ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ ζωεμπόριον,
ὥστε ἡ νομικὴ λογικὴ θὰ ἔπρεπε νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν καὶ διὰ
τὸ ζωεμπόριον τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ὅπερ πράγματι
ἐπαρκεῖ ἀπολύτως διὰ τὰ μὴ ἔμψυχα πράγματα. Δηλαδή ἐκ πρώτης ὄψεως
φαίνεται σκοπιμώτερον ὅπως μὴ προσδιορίζονται διὰ νόμου ἀσθένειαι καὶ
βασικά ἐλαττώματα, ἀλλὰ ἡ ρύθμισις τῶν ὑποχρεώσεων ἀμφοτέρων τῶν
συμβαλλομένων νὰ ἀφίεται εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τὰς διεπούσας τὰς ἀγο-
ραπωλησίας τῶν πάσης φύσεως πραγμάτων.

Πλὴν ὅμως εἰς τοὺς ζωντανοὺς ὀργανισμοὺς, μεθ' ὧν ἀσχολεῖται τὸ
ζωεμπόριον, εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῆ ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην
περίπτωσιν ὑπῆρχε πράγματι σοβαρὸν ἐλάττωμα καὶ ἔτι πλεον ἂν ὑπῆρχε
τοῦτο κατὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα, ὥστε ἡ εἰς ἐκάστην περίπτω-
σιν ἀπόφασις νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ ἐμπειρογνώμονος, ὅστις
ὅμως, λόγῳ τῶν τεχνικῶν δυσχερειῶν τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ διαγνώσεως
τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας ἢ τοῦ ἐλαττώματος, τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς
σημασίας, τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς ἐπιδράσεώς του ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς ἀξίας
καὶ χρησιμότητος τοῦ ζώου, δὲν εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ ἀποφαίνεται
κατηγορηματικῶς καὶ μετὰ τῆς ἀναγκαίας βεβαιότητος. Εἶναι δὲ εὐνόη-
τον, ὅτι διὰ μὲν τὸν ἀγοραστὴν δὲν ἐξασφαλίζεται τότε ἡ ἀπολύτως ἀντι-
κειμενικὴ, σαφὴς καὶ δικαία ἀπόφασις, ἐνῶ πάλιν ὁ πωλητὴς παραμένει
ἐν ἀβεβαιότητι μέχρι τῆς τελικῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας παραγραφῆς
τῆς γενομένης συμβάσεως.

Ἐὰν ὅθεν διὰ τὴν ἐκτίμησιν ὅλων αὐτῶν τῶν σημείων δὲν δοθοῦν
ὄρισμένοι νομικαὶ κατευθύνσεις, ἀλλὰ ἰσχύσῃ ἡ γενικὴ εὐθύνη τῶν ἄρ-
θρων 534, 536, 537 τοῦ ἀστικοῦ μας κώδικος (ἀντιστοίχων τῶν ἄρθρων
459 καὶ 460 τοῦ γερμανικοῦ), θὰ ὑπάρχῃ ὁ κίνδυνος διεξαγωγῆς μακρο-
χρονίων δικῶν διὰ μίαν ἐκάστην πώλησιν ζώου καὶ δὲν θὰ κατοχυροῦται
οὕτω ἡ ἀναγκαία νομικὴ ἀσφάλεια. Διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ὁ γερμανὸς νο-
μοθέτης κατέληξεν εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ ἔκπαισις εἰς μεγάλα διαμερί-
σματα τῆς χώρας ἰσχύοντος θεσμοῦ, τοῦ καθορισμοῦ τούτέστιν ὄρισμένων
κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων διὰ τὴν ὑπαρξιν τῶν ὁποίων καὶ μόνον εὐθύνε-
ται ὁ πωλητὴς καὶ δὴ ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐκδηλοῦνται ἐντὸς ὄρισμένης δι' ἑν
ἕκαστον αὐτῶν προθεσμίας. Δι' ὅλα τὰ ἄλλα ἐλαττώματα εὐθύνεται ὁ
ἀγοραστής, διότι θὰ πρέπει νὰ παραδεχθῆ τις ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ
διαγνώσῃ κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἐκτὸς ἐὰν συνωμολογήθῃ

ἄλλο τι ἢ ὑφίσταται ἡ περίπτωσις τῆς δολίας ἀποκρύψεως των ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τῆς Γερμανίας ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλαι χῶραι (βλέπε Πίνακα) καθιερώσασαι μὲ ἀναλόγους παραλλαγὰς τὸν ἴδιον θεσμόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ πωλητὴ γνωρίζει ἐκ μᾶς ἀρχῆς διὰ ποῖα πράγματι ἐλαττώματα εὐθύνεται. Ἦτοι ἀπαλλάσσεται τοῦ κινδύνου νὰ εὐθύνεται διὰ παντὸς εἶδους κεκρυμμένα ἐλαττώματα καὶ ἀναλόγως τοῦ πορίσματος τοῦ ἐμπειρογνώμονος, κινδύνου ὅστις ἐπικρέμαται ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς δαμόκλειος σπάθη μέχρι ἐκπονῆς τῆς προθεσμίας παραγραφῆς τῆς ἐκ τῆς συναλλαγῆς ὑποχρεώσεώς του (προθεσμία ἡ ὁποία καὶ κατὰ τὸν γερμανικὸν καὶ κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ἀστικὸν κώδικα ἔχει ὀρισθῆ γενικῶς ἑξαμηνιαία). Ἀντιθέτως ὅμως καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἔναντι τοῦ περιορισμοῦ τῆς νομικῆς εὐθύνης εἰς ὠρισμένα μόνον ἐλαττώματα, ἔχει ὡς ὄφελος τὴν ἀπαλλαγὴν του ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς προσαγωγῆς τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων (τῶν τόσον δυσχερῶς προσκομιζομένων καὶ ἀμφιβόλου πολλάκις ἀξίας), ἐνῶ πάντως ἐπιφυλάσσεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεκτάσεως, κατόπιν εἰδικῆς μετὰ τοῦ πωλητοῦ συμφωνίας, τῆς εὐθύνης τοῦ τελευαίου τούτου καὶ ἐπὶ ἄλλων, ὠρισμένων πάντως, ἐλαττωμάτων.

Τὰ τοιαῦτα πλεονεκτήματα ἐκ τῆς εἰδικεύσεως τῆς εὐθύνης καὶ τὰ εὐνοϊκὰ ἐκ τῆς μακροχρονίου πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου ἀποτελέσματα, ἤγαγον τότε τὸν γεωργικὸν κόσμον τῆς Γερμανίας νὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τῆς καθιερώσεώς του καὶ εἰς τὸν ἀστικὸν της κώδικα, νὰ θεωρῇ μάλιστα τὴν ἐπιστροφὴν (ἢ τὴν γενίκευσιν) εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ὡς ὀπισθοδρομήσιν ἐμπερικλείουσαν τὸν κίνδυνον μειώσεως τῆς δικαιοπρακτικῆς ἀσφαλείας, τὸν δὲ γερμανὸν νομοθέτην νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀρχὴν τοῦ παλαιοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ἣτις καὶ διεπότισε τὰς περὶ ἀγοραπωλησιῶν ἐπὶ ζώων διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Οἱ αὐτοὶ δὲ ἀκριβῶς λόγοι ἄγουν καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ προτείνωμεν τὴν ἀνάλογον καὶ εἰς τὴν χώραν μας ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων.

Βεβαίως ὁ θεσμὸς τῆς εἰδικῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ δι' ὠρισμένα ἐλαττώματα, ὅστις θεωρεῖται ὡς στοιχεῖον καὶ τεκμήριον ἐγγυήσεως, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀπλῆς νομικῆς ὑποθέσεως ὅτι ἐὰν ταῦτα ἐκδηλωθῶν ἐντὸς ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος προὔπῃρχον πάντως τῆς παραδόσεως τοῦ ζώου εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἡ ἀπόδειξις δὲ τοῦ χρόνου τῆς γενέσεως τῆς ἀσθενείας ἦτο δύσκολος, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις καὶ ἀδύνατος, δι' ὃ καὶ τίθενται προθεσμίαι περιλαμβάνουσαι χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἀσθένεια ἢ τὸ ἐλάττωμα, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, εἴθισται νὰ ἐξελίσσωνται ἢ ἐκδηλοῦνται. Ἐφόσον πραγματοποιεῖται ἡ ἐκδήλωσις αὕτη ἐντὸς τῆς ὀρισμένης προθεσμίας,

τότε, μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου, γίνεται παραδεκτὸν ὅτι ἡ ἀσθένεια προὔπηρχε τοῦ κρισίμου σημείου.

Ἡ ὑπαγωγή ὁμως ὠρισμένων ἀσθενειῶν καὶ ἐλαττωμάτων εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνων δι' ἃ ἀναλαμβάνεται νομικὴ εὐθύνη, γίνεται μόνον ὅταν μετὰ βεβαιότητος καὶ βάσει ἐπιστημονικῶν δεδομένων δύναται νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ταῦτα, κατὰ κανόνα, δὲν ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν προθεσμιῶν, ἃς ὀρίζει ὁ Νόμος, ὡς χρόνον εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ. Ἀλλὰ δίδεται εἰς τὸν πωλητὴν καὶ ἡ δυνατότης νὰ ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταβιβάσεως τὸ ζῶον ἦτο ἐλεύθερον τῶν ἐλαττωμάτων καὶ ὅτι ἀπέκτησε ταῦτα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νομικῆς αὐτοῦ εὐθύνης. Ἡ τοιαύτη δὲ δυνατότης τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου ὑφίσταται διὰ τὸν πωλητὴν, διότι αἱ προθεσμίαι ὑπολογίζονται κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείεται ἀπολύτως ἡ δημιουργία τοῦ ἐλαττώματος κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, διότι ἄλλως δὲν θὰ εἶχε καμμίαν ἀξίαν ὁ καθορισμὸς προθεσμιῶν.

Διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὠρισμένων ἐλαττωμάτων, ἅτινα δυνατὸν νὰ ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἀλλὰ δυσκόλως διακρίνονται καὶ μόλις ἀργότερον ἐμφανίζονται, παρέχεται καὶ εἰς τὸν δικαστὴν μία σχετικῶς ἀσφαλῆς βάσις διὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασίν του, ἀφοῦ οὗτος δὲν ἔχει πλέον νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν ἐλαττωμάτων καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ κατὰ ποῖον βαθμὸν ταῦτα μείωνουν τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ζώων καὶ ἀκόμη ἐὰν καὶ κατὰ ποῖον βαθμὸν συντρέχῃ περίπτωσις ἀπάτης ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ καὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, πράξεις, αἵτινες τόσον σοβαρῶς παρακωλύουν τὴν ἐμπορίαν καὶ ἀνταλλαγὴν τῶν ζώων.

Βεβαίως καὶ ἡ ὑπαγωγή ὠρισμένων ἐλαττωμάτων ὑπὸ τὴν εἰδικὴν αὐτὴν εὐθύνην καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς ἄλλων, ἅτινα ἐπίσης ἔχουσι τὸν χαρακτηριστῆρα καὶ τὰς ιδιότητας τοῦ βασικοῦ ἐλαττώματος, χωρὶς ὁμως νὰ περιληφθῶσι εἰς αὐτήν, σημαίνει κάποιαν αὐθαιρεσίαν δυναμένην νὰ ἀποτελέσῃ καὶ πηγὴν ἀδικιῶν, πλὴν ὁμως διὰ τὴν ἱκανοποίησιν πρακτικῶν ἀναγκῶν καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐπὶ ζώων δικαιοπραξιῶν, εἶναι ἀναγκαῖος ὁ περιορισμὸς αὐτὸς.

Τὰ οὕτωςεϊ διὰ νόμου καθοριζόμενα ἐλαττώματα, ἅτινα ὑπῆρχον κεκρυμμένα κατὰ τὴν πώλησιν καὶ παραδόσιν τοῦ ζώου, δέον βεβαίως νὰ εἶναι ἄγνωστα εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἐκ τῶν δυσκόλως ἀναγνωριζομένων καὶ εὐκόλως ἀποκρυπτομένων, ἐκ τῶν ἀναιρούντων ἢ μειούντων τὴν συνήθη ἢ τὴν διὰ τῆς συμβάσεως προὔποτιθεμένην χρησιμότητα τοῦ ζώου καὶ δὴ διὰ παντὸς ἢ δι' ὠρισμένον, μεγάλον πάντως, χρονικὸν διάστημα καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ θεραπευθῶσι ἢ ἀπαιτοῦσι πρὸς τοῦτο δαπάνας ὑπερβαίνουσας τὴν ἀξίαν τοῦ ζώου.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ὁ ὅρος αὐτὸς δὲν δύναται νὰ κατοχυρωθῇ διὰ

νόμου, περιλαμβάνει δὲ μέγαν ἀρισμὸν ἀσθενειῶν καὶ ἐλαττωμάτων, ἅτινα δὲν εἶναι δυνατὸν οὐδὲ καὶ σκόπιμον νὰ ὑπαχθῶσι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐλαττωμάτων ἅτινα ὑποχρεοῦν εἰς εὐθύνην τὸν πωλητὴν. Ἀντιθέτως τὰ βάσει τῶν πορισμάτων τῆς κτηνιατρικῆς ἐπιστήμης κρινόμενα ἐλαττώματα ὡς ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν βασικῶν τοιούτων λαμβάνουν τὴν νομικὴν σφραγίδα, ὥστε ἐλάττωμα ὑποχρεοῦν εἰς εὐθύνην τὸν πωλητὴν δέον νὰ εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα ἀναφέρει ρητῶς ὁ νόμος.

Εἰς αὐτὰ δέον γὰρ περιλαμβάνονται βεβαίως μόνον αἱ χρόνιαι ἀσθένειαι καὶ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια, ἐὰν ἐγνωρίζεν ὁ ἀγοραστής, δὲν θὰ προέβαινε εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ μόνον εἰς κατὰ πολὺ χαμηλοτέραν τιμὴν. Ζῶα φέροντα γενικῶς μολυσματικὴν τινα νόσον (τοιαῦτα δὲν δύνανται νὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον ἐμπορίας, ἀν καὶ πολλάκις συμβαίνει τοιοῦτον τι, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ ἢ καὶ ἐν γνώσει τοῦ πωλητοῦ) ἢ τοιαῦτα ἀσθενοῦντα ἐξ ὀξείας νόσου ἢ κατέχοντα μικρὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια ὁ καθεὶς δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιληφθῶσι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν βασικῶν ἐλαττωμάτων.

Βεβαίως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας λόγῳ ἐκδηλώσεως κεκρυμμένου τινὸς ἐλαττώματος ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων, καλεῖται ὁ ἐμπειρογνώμων νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν συντρέχῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς του, ἐὰν τοῦτέστιν ἡ ἀσθένεια εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἐκ τῶν βασικῶν τοιούτων καὶ ἐὰν ὁ συνήθης χρόνος ἐπώσεως τῆς ἀσθενείας (Incubationsstadium) ἐμπίπτει εἰς τὰ χρονικὰ ὅρια μεταξὺ τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τοῦ ζώου καὶ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀσθενείας. Οὕτω ὑπάρχει δι' αὐτὸν εὐρὸν περιθώριον ὑποκειμενικῆς κρίσεως, τοῦτο ὅμως εἶναι ἀναγκαῖον διότι κάθε ἀσθένεια, ἀναλόγως τῆς γενέσεως, διαμορφώσεως, ἐξελίξεώς της, τοῦ βαθμοῦ τῆς θεραπευτικότητός της καὶ τῆς ἐπιδράσεώς της ἐπὶ τῆς χρησιμότητος καὶ ἀξίας τοῦ ζώου, συχνάκις ἐμφανίζεται διάφορος, ἀναλόγως καὶ τῆς προδιαθέσεως τοῦ ζώου διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἐν γένει τῆς ιδιουσυγκρασίας του. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ αἱ γνώμαι τῶν ἐμπειρογνομόνων δὲν δύνανται νὰ εἶναι πάντοτε ταυτόσημοι, πλὴν ὅμως τὸ μειονέκτημα τοῦτο δὲν βαρύνει τόσον ὅσον τὰ μειονεκτήματα τῆς γενικῆς εὐθύνης.

Βάσει τῶν ὡς ἄνω κεντρικῶν γραμμῶν θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ συμπληρωθῶσι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ ἡμῶν Κώδικος διὰ τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ Νόμου προσαρμοζομένου πρὸς τὰς ἡμετέρας συνθήκας, προϊόντος ἐμπειροστατωμένης μελέτης ἐκ μέρους τῶν νομικῶν μας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ κόσμου καθὼς καὶ μετὰ τῶν κτηνιατρικῶν μας ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ ἀκουσθῇ βεβαίως καὶ ἡ γνώμη τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπαγγέλματος ζωεμπόρων. Ὁ νό-

μος αὐτὸς διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζωνται τὰ βασικά ἐλαττώματα, δι' ἃ θὰ ἰσχύη ἡ εἰδικὴ εὐθύνη καθὼς καὶ αἱ προθεσμίαι ταύτης, ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κρατοῦντα, θὰ πρέπει νὰ ρυθμίξῃ, κατὰ τὴν γνώμην μας, τὴν ἐμπορίαν μόνον τῶν κατηγοριῶν τῶν ζώων ἅτινα ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῶν σοβαρωτέρων ἐπὶ τῶν ζώων συναλλαγῶν μας τοῦτέστιν τῶν ἵπποειδῶν, βοειδῶν, αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων.

Κατόπιν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἀγωγή πρὸς μείωσιν τῆς τιμῆς, περιοριζομένου τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς τὴν ἀναστοφὴν καὶ μόνον τῆς ἀγοραπωλησίας, τοῦλάχιστον διὰ τὰ μὴ πρὸς σφαγὴν ἀγοραζόμενα ζῶα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀποφευχθῶσι αἱ λόγῳ τῆς φύσεως τῶν ζώων πάντοτε ἀσταθεῖς ἐκτιμήσεις καὶ θὰ ἀπλουστευθῇ ἡ ὅλη διαδικασία ἀποκλειομένης οὕτω τῆς δυνατότητος προσπορισμοῦ κέρδους ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν, παρὰ τὴν ὑπαρξιν ἐλαττώματος τοῦ ζώου, κατορθώσῃ νὰ πωλήσῃ τοῦτο εἰς σχετικῶς καλὴν τιμὴν ἢ τῆς ἀξίσεως τῆς ζημίας τοῦ πωλητοῦ, ἥτις ἐξουδετεροῦται διὰ τῆς ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς αὐτὸν τοῦ ζώου.

Ἀκόμη καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀσθενείας εἰς σφαγὴν ζῶον εἶναι συζητητέος ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς ἀγωγῆς πρὸς μείωσιν τῆς τιμῆς, ἀφοῦ ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναστροφὴν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ ζῶον, ὅταν εἴτε ἐξ ἰδίας βοιλήσεως εἴτε ἐξ ἀμελείας ἐπροκάλεσε τὸν θάνατόν του εἴτε ἔχει διαθέσει (ἢ καὶ ἐνεχυριάσει) τοῦτο. Ἀντὶ τῆς πραγματικῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ζώου δύναται εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημιώσιν τῆς ἀξίας τοῦ ζώου καὶ δὴ ἐκείνης ἦν τοῦτο εἶχεν καθ' ὃν χρόνον ὁ ἀγοραστὴς προέβη εἰς τὴν ἐνέργειαν (θανάτωσις, σφαγὴ, ἐνεχυριάσις) τὴν καθιστῶσαν ἀδύνατον ἢ ἀποκλείουσαν τὴν ἀναστροφὴν.

Ἀναγκαία καὶ ἄκρως αὐστηρὰ δέον νὰ εἶναι ἡ ἐπιβολὴ ὑποχρεώσεως εἰς τὸν ἀγοραστὴν τῆς ἀμελητεῖ ἀναγγελίας εἰς τὸν πωλητὴν καὶ τὸ δικαστήριον (συνδυαζομένης μὲ τὴν αἴτησιν περὶ αὐτοψίας τοῦ ζώου καὶ παραγγελίας διὰ τὴν διεξαγωγὴν μαρτυρικῶν ἀποδείξεων) περὶ διαπιστώσεως τοῦ κεκρυμμένου ἐλαττώματος ἢ ἀσθενείας, ἵνα μὴ διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου στερηθῇ καὶ ὁ πωλητὴς τῆς δυνατότητος τῆς ἀναποδείξεως. Πάντως ἐπειδὴ τὰ κεκρυμμένα ἐλαττώματα τῶν ζώων δὲν ἀναγνωρίζονται ἀμέσως καὶ δὲν ἀποκλείεται τὸ ἐλάττωμα νὰ παραμένῃ κεκρυμμένον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς προθεσμίας τῆς εἰδικῆς δι' ἐκάστην βασικὴν ἀσθένειαν εὐθύνης, σκόπιμον εἶναι ἡ προθεσμία τῆς δυνατότητος τῆς ἀναγγελίας νὰ μὴ εἶναι συντομωτέρα τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης. Μάλιστα, ἐπειδὴ ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀσθενείας δυνατὸν νὰ πραγμα-

τοποιεθῆ ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης, ὅποτε διὰ τεχνικούς λόγους δὲν θὰ δύναται ὁ ἀγοραστής νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν του τῆς ἀναγγελίας, σκόπιμος ἦθελεν εἶναι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας νὰ ὑπερβαίη κατὰ 24 ὥρας τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης ἐκ τοῦ κεκρυμμένου ἐλαττώματος (Präklusivfrist), τῆς ὁποίας τελευταίας ἡ ἔναρξις δέον νὰ ἰσχύη ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ ζώου εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἢ τῆς μεταβιβάσεως εἰς αὐτὸν τοῦ κινδύνου.

Δυσκολίας θὰ παρουσιάσῃ ἡ ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς εὐθύνης κατὰ τὴν πώλησιν ὀλοκλήρου ἀγέλης (ἢ ζεύγους ζώων ἐργασίας), ὥστε ἐὰν ἀναφανῆ μολυσματικὴ ἀσθένεια εἰς ἓν ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ γένους πωλουμένων ζώων νὰ δύναται ἢ ὄχι ὁ ἀγοραστής νὰ αἰτήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν ὄλων τῶν ζώων τῆς ἀγορασθείσης ἀγέλης, δεδομένου ὅτι λόγῳ τῆς διακυμάνσεως τοῦ σταδίου ἐκκολάψεως τῶν ἀσθενειῶν ὅλα τὰ ζῶα τῆς ἀγέλης ὑπόκεινται εἰς τὸν κίνδυνον μολύνσεως, ὅταν ἐμφανισθῆ ἡ μολυσματικὴ αὐτὴ ἀσθένεια εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ διαχωρισμὸς τῶν μεμολυσμένων ἢ μὴ ζώων. Ἐνῶ θὰ ἦτο ἄδικος ἡ παροχὴ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναστροφῆς μόνον διὰ τὸ ζῶον εἰς τὸ ὁποῖον ἐξεδηλώθη ἡ ἀσθένεια καὶ οὐχὶ διὰ τὰ ὑπόλοιπα (τὰ ὁποῖα δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐμπερικλείουν τὸν σπόρον τῆς ἀσθενείας), ὅποτε θὰ ἦτο οὗτος ὑποχρεωμένος εἰς τὴν ἔγερσιν ἀγωγῶν ἐξακολουθητικῶς διὰ τὰ ζῶα ἅτινα ἐν συνεχείᾳ καὶ βαθμιαίως θὰ ἠσθένουν, δέον νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι θὰ ἦτο σκληρὸν ἐπίσης νὰ ἀναλαμβάνῃ ὁ πωλητὴς, ἀντιθέτως, τὴν εὐθύνην καὶ διὰ τὰ ἀπλῶς ὑποπτα ζῶα καὶ νὰ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἐπιστρεφομένων εἰς αὐτὸν ζώων τὰ ὁποῖα πιθανῶς νὰ μὴ εἶναι μεμολυσμένα ἢ εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀσθενείας νὰ συμπέσῃ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης. Ἴσως δὲν καταστῆ ἀναγκαία ἡ εἰδικὴ αὕτη πρόβλεψις ἐφ' ὅσον ὁ πωλητὴς θὰ εὐθύνεται διὰ τὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκ τοῦ νόμου προθεσμίας εὐθύνης ἐκδηλούμενα ἐλαττώματα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων διατροφῆς καὶ ἰατρικῆς περιθάλψεως τοῦ ζώου εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναστροφῆς, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ταῦτα δέον νὰ βαρύνουν τὸν πωλητὴν εἰς τὸν ὁποῖον ὁμως δέον νὰ χορηγηθῆ τὸ δικαίωμα συμφηφισμοῦ τούτων πρὸς τὴν ἐκ τῆς τυχὸν χρήσεως τοῦ ζώου πρόσδοτον τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐν γένει τοὺς καρποὺς οὗς οὗτος ἀπεκόμισε. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν δαπανῶν θὰ ἰσχύη ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ ζώου εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἀνεξαρτήτως τυχὸν ἐκπροθέσμου τοῦ πωλητοῦ εἰς τὸ νὰ παραλάβῃ τὸ λόγῳ τῆς ἀναστροφῆς ἐπιστρεφόμενον εἰς αὐτὸν ζῶον. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀποκλεισθῆ εἰς τὸν ἀγοραστὴν (ἐπίσης καὶ εἰς τὸν πωλητὴν) τὸ δικαίωμα ἐκποιήσεως διὰ πλει-

στηριασμοῦ τοῦ ζώου εἰς τὴν περίπτωσιν καταβολῆς σημαντικῶν δαπανῶν διὰ τὴν διατροφήν καὶ συντήρησίν του, ἰδίᾳ δὲ ὅταν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ πωλητοῦ δημιουργεῖ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀμφιβολίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα ἢ τὴν προθυμίαν καταβολῆς τῶν πραγματοποιηθεισῶν δαπανῶν.

Σημαντικὸν σημεῖον εἶναι ἡ προθεσμία παραγραφῆς τῶν ἐκ τῆς γενόμενης ἀγοραπωλησίας ὑποχρεώσεων. Εἰς τὴν νεωτέραν νομοθεσίαν διακρίνονται τρεῖς τάσεις, δηλαδὴ ἡ μείωσις τῆς προθεσμίας παραγραφῆς (ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ἑξαμήνου εἰς 42 ἢ 90 ἡμέρας) ἄνευ μεταβολῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης, ἢ ἡ μείωσις τῆς προθεσμίας τῆς παραγραφῆς, ἀλλὰ μὲ ὑπολογισμὸν ταύτης ἀπὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς νομικῆς (ἢ τῆς συμφωνηθείσης) προθεσμίας εὐθύνης (π.χ. 14 ἡμέρας ἀπὸ τότε), ἢ τέλος ὁ περιορισμὸς τῆς προθεσμίας παραγραφῆς εἰς τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς προθεσμίας τῆς εὐθύνης ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγή (ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἀναγγελθῇ τὸ ἐλάττωμα εἰς τὸ δικαστήριον) μὲ προθεσμίαν 14 ἡμερῶν διὰ ἔγερσιν ἀγωγῆς.

Ἡμεῖς τασόμεθα μὲ τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος, τῶν ἑξ ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς ἐκάστοτε προθεσμίας εὐθύνης, ἵνα μὴ παραμείνῃ μετέωρος ὁ πωλητὴς ἐπὶ μακρότερον χρονικὸν διάστημα. Ὅμοίως βραχεῖα προθεσμία παραγραφῆς δέον νὰ ἰσχύη δι' ὠρισμένας ιδιότητες τοῦ ζώου, αἵτινας τυχὸν ἐγγυήθη ὁ πωλητὴς κατὰ τὸ κλείσιμον τῆς συμφωνίας, ἐνῶ δὲν θὰ πρέπει νὰ ἰσχύη ἡ βραχεῖα προθεσμία παραγραφῆς εἰς τὴν περίπτωσιν σκοπίμου παρ' αὐτοῦ ἀποκρύψεως ἐλαττωμάτων.

Τὴν κατὰ γένος πώλησιν πραγμάτων, ρυθμίζει ἤδη τὸ ἄρθρον 559 τοῦ ἡμετέρου κώδικος, παρέχον οὕτω εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἕτερον, ἐλεύθερον ἐλαττωμάτων, πρᾶγμα (ζῶον) ἐφ' ὅσον δὲν ἠγόρασε ἀτομικῶς ἐν ζῶον (Corpus Certum), ἀλλὰ τοιοῦτον ἐξ ὁμάδος (Universitas Rerum). Τοιοῦτον δικαίωμα δέον ὅμως ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἔχη κατ' ἐκλογὴν μετὰ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναστροφῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ἐκλογῆς ἄλλου ζώου δέον νὰ ἰσχύουν ἐπίσης αἱ προτεινόμεναι διατάξεις περὶ προθεσμίας εὐθύνης, καταβολῆς τῶν ἐξόδων διατροφῆς κλπ. καθὼς καὶ δικαίωματος ἐκποιήσεως τοῦ ζώου διὰ δημοπρασίας.

Αἱ διατάξεις περὶ βασικῶν ἐλαττωμάτων δὲν ἀποκλείουσι βεβαίως καὶ εἰδικὴν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συμφωνίαν. Πλὴν ὅμως, ἐὰν ὁ πωλητὴς ὑποσχεθῇ γενικῶς τὴν εὐθύνην διὰ ἐλαττώματα, αὕτη δέον νὰ ἀφορᾷ τοὐλάχιστον τὰ διὰ τοῦ νόμου ἀναγνωριζόμενα ὡς βασικὰ τοιαῦτα, μὴ ἀποκλειομένης τῆς κατόπιν συμφωνίας εὐθύνης καὶ διὰ τὰ πέραν αὐτῶν. Ἐπίσης ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐγνώριζε καὶ ἀπέκρυψε τυχὸν ἐλαττώματα, ἀκόμη καὶ τοιαῦτα μὴ περιλαμβανόμενα εἰς τὰ ἐκ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα, δέον

οὔτος νὰ εὐθύνεται καὶ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς καλῆς πίστεως. Ὡς πρὸς τὰς προθεσμίας εὐθύνῃς φρονοῦμεν ὅτι αὐταὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ μειοῦνται κατὸπιν συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων εἰς ὄρια κάτω τῶν διὰ τοῦ Νόμου ὀριζομένων, ἵνα μὴ τυχὸν ἀδαεῖς ἀγορασταὶ γίνωνται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως, ἔστω καὶ ἐὰν διὰ τοῦ τρόπου τούτου τραυματίζεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν. Παρὰ τὸν ἐνδοιασμὸν μάλιστα αὐτὸν προτεινόμεν ὅπως ἅπασαι αἱ ἐπὶ ζώων δικαιοπραξίαι γίνωνται ἐγγράφως.

Αἱ γενικαὶ αὐταὶ γραμμαὶ, ὡς μόνον ἐν συντομίᾳ ἠδυνήθημεν νὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα, δεόν κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην νὰ ἀποτελέσωσι τὴν βᾶσιν εὐρύτερας μελέτης τοῦ θέματος περὶ συμπληρώσεως ἢ εἰδικεύσεως τῶν γενικῶν περὶ ἀγοραπωλησιῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ μας Κώδικος, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπιτευχθῇ ἡ νομικὴ ἀσφάλεια εἰς τὰς συναλλαγὰς, ἀφ' ἑτέρου δὲ πραγματοποιηθῇ ἡ προσαρμογὴ τῶν νομικῶν διατάξεων πρὸς τὰς δημιουργηθείσας σημερινὰς συνθήκας. Τοῦτο δὲ οὐχὶ μόνον λόγῳ τῆς ἀυξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν ἐπὶ τῶν ζώων συναλλαγῶν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ὀλοῦν μεγαλυτέρας ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῶν συναλλαγῶν, πρὸς δημιουργίαν τῆς ὁποίας ἄλλωστε στρέφονται καὶ τὰ διάφορα περὶ ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας μέτρα τοῦ Κράτους, τῆς Α.Τ.Ε. κλπ. καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἐπαύξησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ κτηνοτροφικοῦ του κεφαλαίου.

R É S U M É

Les vices redhibitoires dans le commerce des animaux

par

D. E. P a n o u

Sousdirecteur de la Banque Agricole de Grèce

L'auteur de la présente étude après avoir examiné l'histoire des Vices Redhibitoires, rapporte les mesures prises dans les différents pays Européens et propose que notre Code Civil soit complété par un Arrêté Royal fixant les Vices Redhibitoires ainsi que les délais pour l'annulation de la vente.

ΣΥΧΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΟΥ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ὑ π ό

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΝΕΤΣΟΥ

Ὑφηγητοῦ

τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἡ Ἐχينوκοκκίασις, κοινὸν νόσημα ἀνθρώπου καὶ ζώων, ἀπὸ 25ετίας καὶ πλέον κερδίζει καθημερινῶς ἔδαφος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὥστε σήμερον κατέστη πραγματικὸς κίνδυνος ὄχι μόνον διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ κατοικίδια ζῶα.

Μέχρι τοῦ 1928, ὀλίγαι περιπτώσεις ἦσαν γνωσταὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου μελετηθεῖσαι ὑπὸ τῶν Φωκᾶ καὶ Κοντολέοντος. Αἱ δύο ὅμως στατιστικαὶ τοῦ Τουλ ἀπὸ τοῦ 1900 - 1928 καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 - 1935 δεικνύουν σαφῶς, ὅτι ἡ νόσος ἀρχίζει νὰ ἐπεκτείνεται, ἡ δὲ τελευταία τοιαύτη τοῦ Μ. Μακκᾶ, ἀπὸ τοῦ 1936 - 1949 (?) τὴν ἐμφανίζει ἐξαπλωθεῖσαν λίαν ἐπικινδύνως καὶ τὴν Ἑλλάδα καταλαμβάνουσαν τὴν τρίτην θέσιν, μετὰ τὴν Οὐρουγουάην καὶ τὴν Κύπρον, ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τοῦ ἀπαισίου αὐτοῦ νοσήματος.

Ἡ ἐπέκτασις ὅμως τῆς ἐχينوκοκκιάσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀναμφισβητήτως συνέπεια τῆς παραλλήλου ἐπεκτάσεως αὐτῆς ἐπὶ τῶν κατοικίδιων ζώων. Παρ' ἡμῖν, πράγματι, εἶναι πολλαὶ αἱ χιλιάδες ὀκάδων σπλάχνων, τὰ ὅποια κατάσχονται κατὰ τὴν κρεοσκοπίαν, διότι φέρουν μακροσκοπικὰς ἀλλοιώσεις ἐχينوκοκκιάσεως καὶ ἄφθονα τὰ κατοικίδια ζῶα, τὰ ὅποια φθίνουν, καθίστανται ἀκατάλληλα πρὸς ἐργασίαν ἢ ἄλλην ἀπόδοσιν καὶ τέλος θνήσκουν, δίχως οἱ κτηνίατροι νὰ δυνάμεθα νὰ τοῖς παράσχωμεν τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν, διότι ἡ ἐχينوκοκκίασις, εἰς τὴν Κτηνιατρικὴν, πρῶτον μὲν παραμένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀδιὰγνωστος καὶ δευτέρου τυγχάνει ἀνίατος, διὰ λόγους οικονομικούς. Κατὰ προχείρους ὑπολογισμούς μας, ἐντὸς τοῦ 1952, εἰς αἷς πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖται κρεοσκοπία, ἐπὶ 255.000 σφαγέντων βοοειδῶν, κατεσχέθησαν 35.000 ἥπατα καὶ 39.000 πνεύμονες. Ἐπὶ 2.000.000 αἰγοπροβάτων κατεσχέθησαν 66.000 ἥπατα καὶ 34.000 πνεύμονες καὶ τέλος ἐπὶ 100.000 χοίρων κατεσχέθησαν 1.000 ἥπατα καὶ 2.000 πνεύμονες. Τὸ βάρος τῶν σπλάχνων αὐτῶν ὑπερέβαινε τὰς 300.000 ὀκ. καὶ ἡ ἀξία των ἀνήρχετο εἰς ἐννέα καὶ πλέον δισεκα-

τομμύρια παλαιῶν δραχμῶν. Τὸ πρόχειρον τοῦτο παράδειγμα καταδεικνύει τὴν μεγίστην σημασίαν τῆς ἐχινοκοκκιάσεως διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ἀπόψεως Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ἐχινοκοκκίασις ὀφείλεται εἰς τὴν προνυμφικὴν μορφήν, τὴν ὕδατιδα κύστιν, μιᾶς μικρᾶς ταινίας, τῆς Ταινίας τῆς ἐχινοκόκκου ἢ τοῦ Ἐχινοκόκκου τοῦ κοκκώδους. Τῆς ταινίας αὐτῆς ἢ μὲν τελεία μορφή ἐδρεύει ἐντὸς τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου τῶν σαρκοφάγων ζώων (κυνός, θωός, ἀλώπεκος, λύκου) ἢ δὲ προνυμφικὴ τοιαύτη ἐντὸς τῶν διαφόρων ὀργάνων τοῦ ἀνθρώπου, τῶν χορτοφάγων καὶ σαρκοφάγων ζώων καὶ δύο πτηνῶν, τοῦ ταῶ καὶ τοῦ Ἰνδιάνου. Ὅθεν, δύο νοσολογικαὶ ὀντότητες προκύπτουν ἐκ τοῦ παρασιτισμοῦ ὑπὸ τῆς Ταινίας τῆς ἐχινοκόκκου: ἡ ἐχινοκοκκικὴ ταινίασις τῶν σαρκοφάγων καὶ ἡ ὕδατικὴ νόσος ἢ κοινῶς ἐχινοκοκκίασις.

Μεταξὺ τῶν σαρκοφάγων, ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τῆς ἐχινοκοκκικῆς ταινιάσεως, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ κύων καὶ ἔπονται τὰ ἄλλα θῷς, ἀλώπηξ καὶ λύκος. Ὁ ρόλος τῆς γαλῆς δὲν εἶναι εἰσέτι σαφής. Ἐνῶ ὠρισμένα κλασσικὰ συγγράμματα τὴν κατατάσσουν εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὰ λοιπὰ σαρκοφάγα μοῖραν, κατὰ τὸν Devé (*), αὕτη εἶναι ὀλιγότερον ἐπικίνδυνος καὶ ἡ πειραματικὴ μόλυνσις τῆς εἶναι δυσκολωτάτη, κατὰ δὲ τὸν Lorincz (*), ἡ ταινία αὕτη οὐδέποτε φθάνει εἰς γεννητικὴν ὠριμότητα ἐντὸς τοῦ ἐντέρου τῆς γαλῆς, ἵνα δώσῃ ὀγκοσφαίρας.

Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ κατέτασέ τις μεταξὺ τῶν τελικῶν ξενιστῶν τῆς Ταινίας τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ τὰ σαρκοφάγα πτηνά, κόρακα, ἰέρακα, ἀετὸν κλπ., ἀλλὰ σχετικὰ πειράματα γενόμενα ὑπὸ τοῦ Coutelen (*), πρὸς τὸν σκοπον μολύνσεώς των, ἀπέβησαν ἀρνητικά, ἴσως λόγῳ τῆς ὑψηλῆς θερμοκρασίας τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν, ἢ ὁποῖα παρεμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ταινίας, δεδομένου ὅτι αἱ σκωληροκεφαλαὶ θνήσκουν πειραματικῶς εἰς τὴν θερμοκρασίαν τῶν 42 - 44° K.

Οἱ τελικοὶ αὐτοὶ ξενισταὶ μολύνονται ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς καταναλώσεως σπλάχνων φερόντων γονίμους κύστεις. Ἐξ ὅλων τῶν σαρκοφάγων ζώων, ὁ κύων ἐνδιαφέρει περισσότερον τὴν Δημοσίαν ὑγείαν, λόγῳ τοῦ εὐρέως συγχρωτισμοῦ του μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. Δι' αὐτὸν εἶναι εὐκολοὶ ἅπασαι αἱ προὑποθέσεις μολύνσεώς του, διὰ τὴν ὁποῖαν μόλυνσιν ὁ ἀνθρωπος συχνάκις εἶναι ὑπεύθυνος, ἄλλοτε ῥίπτων, ἔξ ἀγνοίας βεβαίως, ἐχινοκοκκιῶντα σπλάγχνα εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλοτε ἀφίνων αὐτὸν νὰ περιφέρεται ἐλευθέρως εἰς χώρους σφαγῆς καὶ νὰ καταναλίσκῃ μεμολυσμένα σπλάγχνα.

Καὶ εἰς μὲν τὰς μεγάλας πόλεις ἐνθα ὑπάρχουν σφαγεῖα, ἐν οἷς ἐκτελεῖται ἡ κρεοσκοπία καὶ τὰ ἐχινοκοκκιῶντα σπλάγχνα κατάσχονται καὶ καταστρέφονται, ἡ μόλυνσις τῶν κυνῶν εἶναι δύσκολος. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰς μικρὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, ὅπου δὲν λαμβάνει χώραν κρεοσκοπία, ἡ σφαγὴ τῶν ζώων εἶναι ἐλευθέρω καὶ οὐδεμίαν μέριμναν λαμ-

βάνεται διὰ τὰ μεμολυσμένα σπλάγχνα, τὰ ὅποια κατὰ κανόνα ἀπορρίπτονται ὑπὸ τῶν σφαγέων ἐντὸς κáδων ἢ τάφρων καὶ ἀποτελοῦν πραγματικὴν εὐωχίαν διὰ τοὺς κύνας τῆς περιοχῆς.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, εἶναι φυσικόν, οἱ κύνες τῆς ὑπαίθρου νὰ εἶναι μεμολυσμένοι εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν ἢ οἱ κύνες τῶν πόλεων.

Εἰς τὰς χώρας ἐνθα ἐπιχειρεῖται ἀντιεχίνοκοκκικὸς ἀγών, ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ γίνεται διὰ τῆς συντάξεως ἀκριβῶν στατιστικῶν ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ὑδατικῆς νόσου ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῶων καὶ τῆς Ταινίας τῆς ἐχίνοκόκκου ἐπὶ τῶν κυνῶν. Σχεδὸν παντοῦ εὐρέθη, ὅτι οἱ κύνες τῆς ὑπαίθρου (ἐνθα δὲν ὑπάρχουν σφαγεῖα) εἶναι περισσότερον μεμολυσμένοι ἀπὸ τοὺς τῶν μεγάλων πόλεων. Εἰς τὴν Βικτωρίαν τῆς Αὐστραλίας π.χ. οἱ κύνες τῆς Μελβούρνης εἶναι μεμολυσμένοι κατὰ ποσοστὸν 3,5%, ἐνῶ οἱ τῶν ἐπαρχιῶν 25% (7). Εἰς τὴν Βουλγαρίαν, τὸ ποσοστὸν τῶν κυνῶν τῆς Σόφιας εἶναι 3,21%, ἐνῶ τὸ τῶν κυνῶν τῆς ὑπαίθρου 51,9% (7). Εἰς τὴν Φρισιλανδίαν τῆς Ὀλλανδίας, τὸ 1919, 12% τοῦ συνόλου τῶν κυνῶν καὶ 34% τῶν κυνῶν ἔλξεως ἔφερον τὴν Ταινίαν τὴν ἐχίνοκόκκου (7, 18). Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Gelderland τῆς Ὀλλανδίας 43,5% (14). Εἰς τὸ Μεκλεμβούργον τῆς Γερμανίας 3,7%, ἐνῶ εἰς τὸ Βερολῖνον 1%.

Εἰς τὰς λοιπὰς χώρας τὸ ποσοστὸν μόλυνσεως τῶν κυνῶν ἔχει ὡς ἀκολούθως: Αὐστραλία 50% (1). Κατὰ νεωτέραν στατιστικὴν τοῦ 1943, εἰς Νέαν Ζηλανδίαν τὸ τρίτον τῶν κυνῶν ἦσαν μεμολυσμένοι (Barnet). Ἰσλανδία κατὰ τὴν παλαιὰν στατιστικὴν 28% (1). Σαντιάγο τῆς Χιλῆς, τὸ 1920, 37% περιορισθὲν τὸ 1937 εἰς 21,2% (4, 7). Λυών, 7,1% (4). Μονπελιέ, 80%. Μαρόκον, 7%. Ζυρίχη, 3,9%. Κοπεγχάγη, εἶναι ἡ ὀλιγώτερον μεμολυσμένη πόλις, 0,4%. Πορτογαλία, 3,3% (8). Οὐγγαρία, 3%. Οὐρουγουάη, 30% (4). Παλαιστίνη 20% (4).

Καὶ τώρα ἂς ἴδωμεν ποῖον εἶναι τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τὴν ὑπαίθρου, οὐδὲν στοιχεῖον ἔχομεν μέχρι σήμερον, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐχίνοκοκκικῆς ταινιάσεως ἐπὶ τῶν κυνῶν. Διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, ἡ στατιστικὴ τῶν Blanc καὶ Χρυσούλη (1) εἶναι ἡ μοναδικὴ καὶ ἀνεβίβαζε εἰς 17% τοὺς μεμολυσμένους κύνας, τὸ 1930.

Ἴνα ὁμως καταφανῆ ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἀντιεχίνοκοκκικοῦ ἀγῶνος, πρῆπει νὰ συντάσσωνται συνεχεῖς στατιστικαὶ καὶ νὰ γίνεται σύγκρισις αὐτῶν, ὁπότε θὰ διατηροῦνται ἢ θὰ τροποποιοῦνται τὰ ἐφαρμοζόμενα κατὰ τοῦ παρασίτου μέτρα.

Ἐπειδὴ ἀπὸ κτηνιατρικῆς πλευρᾶς τοιαῦται στατιστικαὶ ἐλλείπουν ἐνομίσαμεν, ὅτι μικρὰ τις συμβολὴ εἰς τὸν ἀντιεχίνοκοκκικὸν ἀγῶνα θὰ παρείηκετο διὰ τῆς καταρτίσεως νέας μὲν τοιαύτης ἐπὶ τῆς συχνότητος τῆς Ταινίας τῆς ἐχίνοκόκκου ἐπὶ τῶν κυνῶν τῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ περιχώρων, τῆς πρώτης δὲ ἐπὶ τῶν κυνῶν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς.

Κατ' ἀρχὴν ἐνομίσαμεν, ὅτι μία τοιαύτη ἐργασία θὰ ἐξετελεῖτο ἄνευ μεγάλῃς δυσκολίας, διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν κοπράνων τῶν κυνῶν. Ταχέως ὁμως ἐπέισθημεν περὶ τῆς ματαιοπονίας μας αὐτῆς, διότι κατέστη ἀδύνατον νὰ διαστείλωμεν τὰς ὀγκοσφαιράς τῆς Ταινίας τῆς ἐχινόκοκου ἀπὸ ἐκείνας τῶν ἄλλων εἰδῶν ταινιῶν, τῶν διαπιστωθεισῶν κατὰ τὴν ἐπακολουθίαν νεκροψίαν τῶν ἐξεταζομένων κυνῶν. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα οἱ μόνοι, οἱ ὅποιοι ἀπετύχομεν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν. Ὁ Valade ⁽¹⁵⁾ εἰς τὴν Συρίαν, δὲν ἠδυνήθη ἐπίσης νὰ διαστείλῃ τὰς ὀγκοσφαιράς τοῦ Ἐχινόκοκου τοῦ κοκκώδους ἐξ ἐκείνων τῶν ἄλλων Ταινιῶν τοῦ κυνός. Ὁ καθηγητῆς τῆς Σχολῆς Alfort, Henry λέγει «δὲν ὑπάρχει οὐδείς πρακτικὸς διαφορικὸς χαρακτῆρ μεταξὺ τῶν ὠν τῶν διαφόρων εἰδῶν ταινιῶν τοῦ κυνός» ⁽¹⁵⁾. Ὁ καθηγητῆς Déné ⁽¹⁵⁾ συμβουλεύει ὡς ἀσφαλὲς μέσον μόνον τὴν κατόπιν νεκροψίαν ἀνεύρεσιν τῶν τελείων παρασίτων. Τέλος ὁ Nösik ⁽¹²⁾ συμβουλεύει τὴν χορήγησιν ἰσχυροῦ ἀνθελμινθικοῦ καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀποβαλλομένων κοπράνων οὐχὶ διὰ τὴν ταυτοποίησιν τῶν ὀγκοσφαιρῶν, ἀλλὰ τῶν ταινιῶν ἢ τῶν προγλωττίδων αὐτῶν.

Μὴ δυνθέντες ὅθεν νὰ στηριχθῶμεν ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν κοπράνων, ἐχωρήσαμεν εἰς τὴν κατόπιν νεκροψίαν διαπίστωσιν τῶν ταινιῶν ἐχινόκοκου ἐντὸς τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου τῶν κυνῶν. Οἱ ἐξεταζόμενοι εἰς τὰς Ἀθήνας κύνες προήρχοντο ἐξ ὅλων τῶν συνοικισμῶν τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς καὶ προσεκομίζοντο πρὸς θανάτωσιν (ἢ ἔθνησκον) εἰς τὸ Δημόσιον Λυσοιατρεῖον, τὸ Κτηνιατρικὸν Μικροβιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον Βοτανικοῦ καὶ τὸ Ἰατρεῖον τῆς Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζώων. Ἐκεῖνοι εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, προσεκομίζοντο εἰς τὰς Κλινικὰς τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς καὶ εἰς τὸ Κτηνιατρικὸν Μικροβιολογικὸν Ἐργαστήριον, προήρχοντο δὲ τόσον ἐκ τῆς πόλεως ὅσον καὶ ἐκ τῶν περιχώρων. Πολλὰ πτώματα κυνῶν προσεκομίσθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Ε. Δερμιτζάκη, ὃν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Τὰ ἔντερα ἐξετάζοντο εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν θανάτωσιν, ἵνα προληφθῇ ἢ ἀποσύνθεσις τῶν παρασίτων.

Ἐξετάσθησαν ἐν συνόλῳ: Εἰς Ἀθήνας 124 κύνες καὶ εὐρέθησαν 14 φέροντες τὴν Ταινίαν τὴν ἐχινόκοκκον, ἤτοι 10,5% καὶ εἰς Θεσσαλονίκην 155 κύνες καὶ εὐρέθησαν μεμολυσμένοι 33, ἤτοι 21,3%.

Ἡ θρεπτικὴ κατάστασις τῶν ἐλαφρῶς παρασιτιζομένων κυνῶν οὐδόλως εἶχε μεταβληθῆ. Οἱ βαρῶς ὁμως παρασιτιζόμενοι, ὡς καὶ οἱ φέροντες καὶ ἄλλα εἶδη ταινιῶν ἦσαν καχεκτικοί, εἶχον τρίχωμα μακρὸν καὶ οὐχὶ στίλβον καὶ τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐπιληροφόρει, ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐνεφάνιζον ἐπιληπτικὰ συμπτώματα ἢ τοιαῦτα ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ τῆς λύσεως.

Ἡ ταινία, λόγῳ τῆς σμικρότητός της (ἰδίᾳ τῶν ἁώρων της μορφῶν), διαφεύγει εὐκόλως κατὰ τὴν πρόχειρον ἐξέτασιν τοῦ βλεννογόνου τοῦ ἐντέ-

ρου ὑπὸ μὴ πεπειραμένου ὀφθαλμοῦ. Ἐπίσης μεγάλη δυσκολία συναντᾶται διὰ τὴν ἀνακάλυψίν τῆς, ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὑπερτροφικῶν λαχνῶν ὁμοίου, πρὸς τὸν ἐχινόκοκκον χρώματος (ἀφθόνων εἰς περιπτώσεις ἀσκήτιδος), σκωληροκεφαλῶν μετὰ μικροῦ ἀριθμοῦ ἀώρων προγλωττίδων ἄλλων γενῶν Κεστοιδῶν (*Dipyliidium*, *Mesocostoides*, *Taenia* spp) καὶ παχέος στρώματος βλέννης, λόγῳ πολλαπλοῦ παρασιτισμοῦ, ὥστε ἐκάστην φορὰν εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως ἡ διάγνωσις ἐπιβεβαιουῖται καὶ μικροσκοπικῶς.

Τὸ μέγεθός τῶν ἐποικίλλεν ἀπὸ 0,4 ἕως 0,8 ἑκατ. καὶ τὸ χρῶμα τῶν ἦτο λευκόφαιον.

Κατὰ τὰ κλασσικὰ συγγράμματα, ὁ Ἐχινόκοκος προσηλοῦται εἰς τὸ πρῶτον τριτημόριον ἢ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου (^{4,9}). Ὅμως πολλάκις συνητήσαμεν τοιοῦτους καὶ ἐντὸς τοῦ εἰλεοῦ καὶ μάλιστα εἰς ἀπόστασιν 8 ἑκατ. ἀπὸ τοῦ τυφλοῦ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τέλος ἐπὶ τοῦ βλεννογόγου, ἐποικίλλεν ἀπὸ τῆς μιᾶς ταινίας μέχρι πολλῶν ἑκατοντάδων, ἦσαν δὲ αὗται μεμονωμέναι ἢ καθ' ὁμάδας ἐπ' αὐτοῦ.

Αἱ ἀνωτέρω στατιστικαὶ ἀποτελοῦν μίαν ἀρχὴν εἰς τὴν σύνταξιν στατιστικῶν ἐπὶ τοῦ Ἐχινόκοκου ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν παράδειγμα πρὸς μίμησιν ὑπὸ ἄλλων συναδέλφων, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύνταξις μιᾶς μέσης τοιαύτης διὰ τὸν κυνικὸν πληθυσμὸν ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Ἐπὶ πλέον ἡ νεωτέρα αὐτὴ στατιστικὴ διὰ τοὺς κύνας τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς συγκρινομένη πρὸς ἐκείνην τοῦ 1930, δεικνύει, ὅτι ἀπητήθη χρονικὸν διάστημα περίπου 25 ἐτῶν, ἵνα ἐπέλθῃ μικρὰ μόνον πτώσις εἰς τὸ ποσοστὸν τῶν ἐχινόκοκκίωντων κυνῶν. Ὡς ἐκ τούτου δεόν νὰ ἐνταθῇ ἔτι πλέον εἰς ἀυστηρότητα ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ληφθέντων μέτρων καὶ ὡς ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ πτώσις αὐτὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ θὰ ἐπιφέρῃ καὶ ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν εἰς τὴν συχνότητα τῆς ἐχινόκοκκιάσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν κατοικιδίων ζῴων.

R É S U M É

Sur la fréquence du *Taenia* échinocoque
chez les chiens d'Athènes et de Thessaloniki (Grèce)

par

Achille Panetsos

La première et seule statistique sur la fréquence du *Taenia* échinocoque chez les chiens d'Athènes et du Pirée (Grèce) fut rédigée par Blanc et Chryssoulis en 1930, selon laquelle 17 % des chiens de ces deux villes étaient infectés.

Jugeant qu'une nouvelle statistique contribuerait grandement à la lutte contre l'hydatidose en Grèce, l'auteur a procédé à l'autopsie de 124 chiens provenant de tous les quartiers d'Athènes et du Pirée et a constaté que 14 d'entre eux c. a. d. 10,5%, portaient le *Taenia échinocoque* dans leur intestin. De plus, l'auteur a étendu ses investigations sur des chiens de Thessaloniki et de ses faubourgs trouvant que sur 155 chiens autopsiés, 33 étaient infectés, soit 21,3%.

L'état général des chiens fortement infectés par l'échinocoque ou par plusieurs espèces de Cestodes (*Mesocestoides*, *Dipylidium*, *Taenia* spp) était franchement affecté; ces chiens étaient maigres, avaient la fourrure longue et terne, leur intestin présentait un catarhe intense et l'anamnèse renseignait que beaucoup d'entre eux avaient présenté de crises épileptiformes au rabiformes.

Les taenias étaient localisés non pas seulement au tiers ou à la moitié antérieure de l'intestin grêle, comme renseignent les ouvrages classiques de Parasitologie, mais bien sur l'iléon et même jusqu'à une distance de 8 cm du caecum.

Vu la confusion facile entre l'échinocoque d'une part et d'autres cestodes immatures et des villosités hypertrophiées de l'intestin d'autre part, le diagnostic devait être chaque fois contrôlé au microscope.

Pour Thessaloniki la présente statistique est la première de son genre, tandis que pour Athènes, la comparaison de cette nouvelle statistique avec celle de 1930, démontre qu'en l'espace de presque 25 ans une légère seulement diminution s'est produite au pourcentage des chiens parasités, ce qui indique que les mesures sanitaires prises contre l'hydatidose doivent être continuées avec une rigueur augmentée et c'est à espérer que cette baisse continuera et amènera une diminution analogue dans la fréquence de l'hydatidose de l'homme et des animaux domestiques dans ce district.

B I B L I O G R A P H I E

- 1) **Blanc et Chryssoulis** : La fréquence du *Taenia échinocoque* chez les chiens d'Athènes et du Pirée. Bul. Soc. Path. Exot. 1931.
- 2) **Barnett L.** : Hydatid disease in N. Zealand N. Z. Med. J. 1943 in Vet-Bul. 1945.
- 3) **Belding D.** : Clinical Parasitology 1952.
- 4) **Brumpt E.** : Précis de Parasitologie t. I 1949.
- 5) **Coutelen F.** : Certains oiseaux carnivores sont-ils susceptibles de servir d'hôtes définitifs à la forme adulte du *T. échinocoque*? C.R.S. Path. 1936

- 6) Cole G.: Hydatid disease in Victoria. H.B Melbourne 1945 in Vet. B. 1947.
- 7) Μακκᾶ Μ.: Ὁ ἐχινόκοκκος πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. 1951.
- 8) Μακκᾶ Μ.: Δελτίον Ἑλλ. Κτην Ἑταιρείας Νο 5, 1952, σελ. 5.
- 9) Marotel M.: Parasitologie Veterinaire 1949.
- 10) Mönnig H.: Vétérinary helminthology 1950.
- 11) Neveu - Lemaire M.: Traité d'Helminthologie médicale et vétérinaire 1936.
- 12) Nösic F. A.: In the Vet. Bul. 1946.
- 13) Tenhaeff G. - Ferwerda S.: IIIme Congrès Intern. de Path. Comp. Athènes 1936.
- 14) Van Amerongen J.: 1947 in The Vet. Bul. 1951.
- 15) Valade P.: L'échinococcose en Syrie. Bul. S. Path. Exp. 1927 t. XX.

ΠΑΣΤΕΡΕΛΛΑ ΝΕΟΚΤΟΝΟΣ (PASTEURELLA NOVICIDA) ΕΝ ΝΕΟΝ ΕΙΔΟΣ ΠΑΣΤΕΡΕΛΛΑΣ

Ὑ π ὀ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Κτηνιάτρου

Ἱστορικόν: Μικροοργανισμὸς ἀνακαλυφθὲν τὸ πρῶτον τὸ 1951 εἰς τὴν Μοντάνα τῶν Η.Π.Α. ὑπὸ τῶν Larson καὶ Gelisson οἵτινες ὠνόμασαν τοῦτον «*Pastereulla novicida*».

Οἱ ἐρευνηταὶ οὗτοι μελετῶντες τοὺς νοσογόνους μικροοργανισμοὺς τῶν ὑδάτων τῶν πηγῶν εὗρον ἓνα μικροοργανισμόν ὁμοιάζοντα μορφολογικῶς πρὸς τὴν Παστερέλλα τὴν τουλαρίνιον (*Posteurella tularensis*).

Περαιτέρω ἐρευναι καὶ νεώτεραι ἐργασίαι λαβοῦσαι χώραν εἰς τὸ Ἰνστιτούτον Παστέρ τῶν Παρισίων ἐπέτρεψαν μὲν τὴν πλήρη μελέτην τοῦ μικροοργανισμοῦ τούτου ἀπὸ ἀπόψεως μορφολογικῶν χαρακτήρων, καλλιεργειῶν καὶ ἀντιγονικῆς ιδιότητος (Girard), πλὴν ὅμως δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἀκριβὴς ταξινόμησις τούτου.

Διαβίωσις καὶ γεωγραφικὴ ἐξάπλωσις: Ἐντὸς τῶν φυσικῶν ὑδάτων (Lorson καὶ συν.) ἄτινα ἀποτελοῦν πηγὴν μόλυνσεως διὰ μῦς καὶ κάστορας. Ὁ μικροοργανισμὸς οὗτος συνητήθη ἐν Ἀμερικῇ καὶ Γαλλίᾳ. Ἡ ὑπαρξίς του εἰς ἄλλας χώρας δὲν διεπιστώθη εἰσέτι, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ν' ἀποκλείσωμεν τὴν ὑπαρξίν του, πρῶτον λόγῳ ἐλλείψεως σχετικῶν ἐπὶ τούτου ἐρευνῶν καὶ δευτέρον λόγῳ τῆς εὐρυτάτης ἀνὰ τὸν κόσμον ἐξαπλώσεως τῆς *Pasteurella tullarensis* μετὰ τῆς ὁποίας ἡ *Pasteurella novicida* συγγενεὺν στενωῶς καὶ πιθανὸν νὰ συγγέεται.

Προσβλλόμενα εἶδη ζώων: Ἀντιθέτως πρὸς τὴν *P. tularensis*, φαίνεται ὅτι ἡ *P. novicida* εἶναι φυσικῶς παθογόνος ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν μῦν, κάστορα καὶ ἐπίμυν. Οὐδέποτε συνητήθη ἐπὶ ἄλλων ζώων. Ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε προσβάλλεται ὑπ' αὐτῆς. Πειραματικῶς ἡ νόσος ἀναπαράγεται ἐπὶ Ἰνδοχοίρου, λαγωῦ, κονίκλου, διὰ μόλυνσεως ἀπὸ τοῦ στόματος, ὑποδορίως ἢ ἐνδομυϊκῶς. Τὰ κλινικὰ συμπτώματα εἶναι σχεδὸν ὅμοια πρὸς τὰ τῆς Τουλαραϊμίας, ἀλλὰ ὀλιγώτερον ἔντονα.

Μορφολογία τοῦ μικροοργανισμοῦ: Μικρότατος κόκκος ἢ βάκιλλος, διαστάσεων 0,3 - 0,6 μ. ἐπὶ 0,2 μ., ἀκίνητος, ἀσπορογόνος, ἀρνητικὸς κατὰ Gram καὶ διερχόμενος διὰ τοῦ κηρίου Berkefeld. Χρῶνται δυσκόλως διὰ φαινικούχου θειονίνης, Gram καὶ Φουξίνης. Λαμβάνει διπολικὴν χροῶσιν. Ὁρώμενος ἐν τῷ μικροσκοπίῳ, οὐδόλως διαστέλλεται τῆς Βρουκέλλας.

Καλλιέργια. Δὲν ἀναπτύσσεται ἐπὶ τῶν συνήθων θρεπτικῶν ὑποστρωμάτων. Ἔχει τὰς αὐτὰς ἀπαιτήσεις εἰς εἰδικὰ ὑποστρώματα οἷας καὶ ἡ *P. tularensis*. Τὸ κατ' ἐκλογὴν θρεπτικὸν ὑπόστρωμα εἶναι τὸ τοῦ Mac Coy - Chapin

Jaune d'oeuf	60 grs	}	πῆγνυται εἰς 75°.
Eau physiologique	40		

Ἐπ' αὐτοῦ σχηματίζει μικρὰς ἀποικίας, στρογγύλας, διαφανεῖς καὶ ὑπερεχοῦσας. Ἐπὶ ὑποστρώματος μετὰ κυστίνης - αἵματος ἀναπτύσσεται πλουσιῶς. Ἀναπτύσσεται ἐπίσης ἐπὶ ἐμβρυοφόρων ὠῶν ἐνιέμενος ἐντὸς τοῦ λεκιθικοῦ σάκκου. Βραδέως ἀναπτύσσεται ἐντὸς πεπτονόχου ὕδατος (ἀπαιτεῖται προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς πεπτόνης), ἐνῶ ἡ *P. Tularensis* οὐδόλως ἀναπτύσσεται ἐντὸς αὐτοῦ.

Βιοχημικαὶ ἀντιδράσεις: Ζυμοῖ τὰ κάτωθι σάκχαρα ἄνευ παραγωγῆς αερίου: γλυκόζη - λεβουζόλην - μαννόζην - σακχαρόζην ὡς καὶ τὴν γλυκερίνην.

Ζωτικότης: Ζεῖ ἐπὶ 5 ἡμέρας ἐντὸς τῶν πτωμάτων μυῶν εἰς 20° C καὶ ἐπὶ 4 - 6 μῆνας ἐπὶ ὑποστρώματος μετὰ λεκίθου εἰς τὸ ψυγεῖον.

Ἀντιγονικὴ σύστασις: Κέκτηται α) εἰδικοῦ πολυσακχαρίτου ἔχοντος ἀντιγονικὰς ιδιότητας ἀλλὰ οὐχὶ ἀνοσοποιῶ καὶ β) ἐνὸς γλυκιδο - λιπιδό - πρωτιδικοῦ ἀντιγόνου, ἀτοξικοῦ, ὁμοίου πρὸς τὸ τῆς *P. tularensis* (Gallut - Girard). Ἐντὸς τῶν διηθημάτων δὲν ἀνευρίσκεται τοξίνη τις.

Συμπέρασμα: Πρόκειται περὶ μικροοργανισμοῦ μὴ παρουσιάζοντος μορφολογικὰς καὶ ἀντιγονικὰς διαφορὰς μετὰ τῆς *P. tularensis* τοῦλάχιστον ἐξ ὧν μέχρι σήμερον γνωρίζομεν. Ὅμως, καλλιεργεῖται ἐντὸς πεπτονόχου ὕδατος, ἐνῶ ἡ *P. tularensis* δὲν καλλιεργεῖται καὶ ἡ παθογόνος

δύναμεις της είναι λίαν διάφορος εκείνης. Ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφαίνει τὰς διαφορὰς ὡς πρὸς τὴν ζύμωσιν διαφόρων σακχαρῶν τῶν 4 εἰδῶν παστερέλλας :

Ζυμωνόμενα οὐσίαι	<i>Pasteurella</i> <i>Multocida</i> *	<i>Pasteurella</i> <i>Pseudotubercul</i>	<i>Pasteurella</i> <i>Tularensis</i>	<i>Pasteurella</i> <i>Novicida</i>
Σακχαρόζη	+	0	0	+
Γλυκόζη	+	+	+	+
Ραμνόζη	0	+	+	+
Λεβουλόζη	+	+	+	+
Οὐρία	0	+	±	±

* *Past. multocida* ἢ *septica*.

Τὸ γεγονός ὅτι ζυμοῖ τὴν σακχαρόζην τὴν φέρει ἐγγὺς τῆς *P. multiseptica*, ἀλλ' ἔχει μετ' αὐτῆς ἄλλας χαρακτηριστικὰς διαφορὰς ὡς ἐπίσης καὶ μετὰ τῆς *P. tularensis* ἣτις οὐδόλως ζυμοῖ τὴν σακχαρόζην.

Προφανῶς πρόκειται περὶ νέου εἴδους, ἐκτὸς ἐὰν ἀποτελεῖ μεταβατικὸν στάδιον ἢ παραλλαγὴν τῆς *P. tularensis* ἃν καὶ ἡ σταθερότης τῶν βιολογικῶν ιδιοτήτων δὲν συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ συνεχίζονται. Ἡ πλειονότης πάντως θεωρεῖ τὸν ἀνωτέρω μικροοργανισμόν ὡς ποικιλίαν τῆς Π. τῆς Τουλαρινείου, ἐνῶ ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι πρόκειται περὶ νέου εἴδους.

R É S U M É

Une nouvelle espèce de *Pasteurella*
(*Pasteurella Novicida*)

par

Ang. Papadopoulos

L'auteur décrit dans la présente étude *Pasteurella novicida*, espèce découverte aux États Unis par Larson et Gelisson en 1951 et rapporte les opinions des divers auteurs en ce qui concerne la parenté de ce germe avec *Pasteurella Tularensis*.

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

JAMES E. GUTHRIE: Πειραματικά έργασιαί ἐπὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς Πιπεραζίνης κατὰ τῆς ἀσκαριδιάσεως τῶν χοίρων. (Critical tests with Piperazine as an ascaricide in swine) Veter. Med. Vol. LI, No 5, 1956.

Ἐκ τῶν γενομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἐρευνῶν, κατεδείχθη ὅτι ἡ Πιπεραζίνη καὶ τὰ ἄλατα αὐτῆς εἶναι λίαν δραστικά τόσο κατὰ τῆς φιλαριάσεως ὅσον καὶ κατὰ τῆς ἀσκαριδιάσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων.

Εἰς τὴν παροῦσαν πειραματικὴν ἐργασίαν μελετᾶται ἡ ἀνθελμινθικὴ δράσις τῆς θειϊκῆς καὶ τῆς ἐξαϋδρικῆς Πιπεραζίνης, χορηγουμένης ἐν διαλύσει ἐντὸς τοῦ ποσίμου ὕδατος εἰς διαφόρους ἀναλογίας, κατὰ τῆς ἀσκαριδιάσεως τῶν χοίρων.

Πρὸς εὐχερῆ λήψιν τοῦ φαρμάκου ὑπὸ τῶν ζώων, τὸ κοινὸν πόσιμον ὕδωρ ἀποσύρεται ἀφ' ἐσπέρας, καὶ τὴν ἐπομένην πρωτὴν τίθεται εἰς τὴν διάθεισιν αὐτῶν ὕδωρ περιέχον διαλελυμένον τὸ ἅλας τῆς Πιπεραζίνης ἐπὶ 24ωρον καὶ μέχρι τῆς ἐξ ὀλοκλήρου καταναλώσεως αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐμπεριστατωμένης ἐργασίας προέκυψαν τὰ κάτωθι συμπεράσματα :

1) Οἱ χοῖροι λαμβάνουν εὐχερῶς τὸ περιέχον ἐν διαλύσει τὴν Πιπεραζίνην ὕδωρ.

2) Ἡ μέση δόσις τῶν 100 χιλιοστογράμμων ἐνύδρου Πιπεραζίνης κατὰ χιλιόγραμμον ζῶντος βάρους χοίρων, εἶναι ἐξόχως ἀποτελεσματικὴ ἐπιφέρουσα τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν 96,9% ἐκ τῶν 916 ἀσκαρίδων (*A. lumbricoides*).

3) Τὰ ἀνωτέρω ἅλατα τῆς Πιπεραζίνης εἶναι καλῶς ἀνεκτὰ ὑπὸ τῶν χοίρων χορηγούμενα ἐφ' ἅπαξ ἢ ἐπὶ μακρὸν (38 ἡμέρας) ἔστω καὶ εἰς δόσιν κατὰ πολὺ ἀνωτέραν τῆς θεραπευτικῆς τοιαύτης. K.B.T.

GEORGESCU L., CIOLCA A.: Ἐρευναι ἐπὶ τῆς προληπτικῆς δράσεως τοῦ «Antrycid pro - salt» ἔναντι τῆς εὐρωπαϊκῆς δουρίνης. (Cercetari refiritoare la actiunea preventiva a antrycidului pro - salt fata de durina europeana). Anuarul Institutului de Patologie si Igiene animala, 1955, Vol. II., pag. 206 - 214).

Ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν ξένην βιβλιογραφίαν, οἱ ἐρευνηταὶ ἐσκέφθησαν νὰ προβοῦν εἰς σειρὰν πειραμάτων πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀποτελεσμα-

τικότητα τοῦ «antrycid pro - salt» εἰς τὴν πρόληψιν τῆς δουρίνης. Τὸ συνθετικὸν τοῦτο χημικὸν παρασκεύασμα χρησιμοποιεῖται ἐκτενῶς εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν τρυπανοσομιάσεων καὶ εἰδικώτερον τῶν βοοειδῶν εἰς τὴν Ἀφρικήν. Τὰ συμπεράσματα τῶν ἐρευνῶν των συνοψίζονται ὡς κάτωθι :

α) Εἰς ἐργαστηριακὰ πειράματα ἀπεδείχθη ὅτι μία μόνον δόσις «antrycid pro - salt» (δι' ἵππους 200 - 350 Kg. = 3,5 gr , ἄνω τῶν 350 Kg. = 4,67 gr.) προστατεύει τὰ ἵπποειδῆ τοῦλάχιστον ἐπὶ χρονικὸν διάστημα 90 ἡμερῶν, ἐναντίον τῆς πειραματικῆς μεταδόσεως τῆς νόσου. Ἡ ἐγγυσις τρυπανοσομιάτων τὴν 120ὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς χημιο - προληπτικῆς ταύτης θεραπείας προεκάλεσε τὴν νόσον, πλὴν ὅμως ὑπὸ ἥπιαν κλινικὴν μορφήν.

β) Εἰς τὴν ὑπαιθρον, καλὸν εἶναι ὅπως ἡ προληπτικὴ θεραπεία ἐπαναλαμβάνεται 90 ἡμέρας μετὰ τὴν προηγουμένην χορήγησιν τοῦ «antrycid».

γ) Αἱ γενικαὶ καὶ τοπικαὶ ἀντιδράσεις τοῦ ὄργανισμοῦ, δὲν θέτουν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ ζώου· πάντως ἐπιβάλλουν προσεκτικὴν παρακολούθησιν τούτου. Τὰ παρατηρηθέντα ἀποστήματα ἀνῆλθον εἰς 4 %.

δ) Τὸ συνθετικὸν τοῦτο παρασκεύασμα χορηγούμενον μόνον εἰς τοὺς ἐπιβήτορας, προφυλάσσει μὲν τούτους ἀπὸ τῆς μόλυνσεως, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζει τὴν μηχανικὴν μετάδοσιν τῆς νόσου ἀπὸ φορβάδα εἰς φορβάδα μέσω τοῦ οὕτω χημιο - προστατευθέντος ἐπιβήτορος.

Χορηγούμενον τοῦτοχρόνος εἰς ὅλα τὰ ἵπποειδῆ ἀναπαραγωγῆς μιᾶς ἑστίας δουρίνης, δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐξυγιάνσιν ταύτης ἄνευ τῆς ἀνάγκης λήψεως ἐτέρων μέτρων καταπολεμήσεως.

στ) Οὕτω, διὰ τὴν ἐκρίζωσιν τῆς δουρίνης ἢ χημιο - προληπτικὴ αὕτη θεραπεία διὰ τοῦ «antrycid pro - salt» ἀποτελεῖ σοβαρὸν παράγοντα ἐν τῷ συνόλῳ τῶν μέτρων καταπολεμήσεως.

BUGEAG T., CRISTESCU M., LELUTIU C., MORARU E. : Ἡ διάγνωσις τῆς βρουκελλώσεως τῶν βοοειδῶν διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀλλεργικῆς ἀντιδράσεως δι' ὑδρολυθιειῶν βρουκελλῶν. (Diagnosticul brucelozei la taurine prin proba alergica cu bruce-lohidrolizat). Anuarul Institutului de Patologie si Igiene Animala, 1955, Vol. V, pag. 23 - 27.

Οἱ συγγραφεῖς εἰς τὴν μελέτην των ταύτην ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀξίαν τῆς ἀλλεργικῆς ἀντιδράσεως, τῆς ἐπιτυγχανομένης διὰ τῆς ἐνδοθερμικῆς ἐγγύσεως προΐντων ὑδρολύσεως βρουκελλῶν (brucello - hydrolisé), εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς βρουκελλώσεως τῶν βοοειδῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐπειραματίσθησαν ἐπὶ 932 βοοειδῶν, προερχομένων ἐκ μεμολυσμένων καὶ μὴ μεμολυσμένων ἐκτροφῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ κέντρων ἀπομονώσεως τῶν προσβεβλημένων ὑπὸ τῆς βρουκελλώσεως ζῶων. Ἐφ' ὅλων τῶν ζῶων ἐγένετο πλὴν τῆς ἀλλεργικῆς ἀντιδράσεως καὶ λήψις αἵματος, πρὸς διάγνωσιν

τῆς νόσου διὰ τῶν ὀρολογικῶν μεθόδων τῆς ὀροσυγκολλήσεως καὶ τῆς ἔκτροπῆς τοῦ συμπληρώματος. Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἀπέδειξαν ὅτι, ἐνῶ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἔκτροπῆς τοῦ συμπληρώματος τὸ ποσοστὸν τῶν θετικῶς ἀντιδρασάντων ἦτο 38 % καὶ διὰ τῆς ὀροσυγκολλήσεως 62 %, διὰ τῆς ἀλλεργικῆς τοιαύτης ἀνῆλθεν τοῦτο εἰς 77 %. Ἡ μέθοδος αὕτη, ἐξ ἄλλου, ἐπιτρέπει τὴν ἀνίχνευσιν τῆς νόσου ἐπὶ ἀτόμων εἰς τὰ ὁποῖα ἡ νόσος ὑπάρχει ὑπὸ λανθάνουσας μορφῆς καὶ τὰ ὁποῖα ἀντέδρασαν ἀρνητικῶς εἰς τὰς ὀρολογικὰς ἐξετάσεις (3,2 %).

Συμπεραίνοντες, οἱ συγγραφεῖς, ἐκφέρουν τὴν γνώμην, ὅτι διὰ τὴν καλυτέραν καὶ πληρεστέραν ἀνίχνευσιν τῆς βρουκελλώσεως τῶν βοοειδῶν, πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται ἡ ἀλλεργικὴ αὕτη ἀντίδρασις δι' ὑδρολυθεισῶν βρουκελλῶν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς ὀρολογικὰς τοιαύτας, τῆς ὀροσυγκολλήσεως καὶ τῆς ἔκτροπῆς τοῦ συμπληρώματος. Π.Ν.Δ.

JIVOIN P., MINCIUNA V. : **Ἡ ἀντίδρασις τῆς ἔκτροπῆς τοῦ συμπληρώματος εἰς τὴν λοιμώδη ἀδενίτιδα τῶν ἵπποειδῶν.** (Reactia de fixarea complimentului in gurma la cabaline). Anuarul Institutului de Patologie si Jgienâ Animala, 1955, Vol. V, pag. 66-74.

Ἡ ἔκτροπή τοῦ συμπληρώματος εἰς τὴν λοιμώδη ἀδενίτιδα τῶν ἵππων, οὔσα εἰδικὴ ἀντίδρασις, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς ὀρολογικὴ μέθοδος διαγνώσεως τῆς νόσου. Ἐκ τῶν προσωπικῶν τῶν ἐρευνῶν, οἱ συγγραφεῖς διεπίστωσαν τὴν ὕπαρξιν τῶν ἀμφοδοχέων (anticorps fixateurs) ἐντὸς τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος τῶν ἀσθενῶν ἵππων μεταξὺ 3-144 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων συμπτωμάτων. Τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν εὐαισθητοποιῶν τούτων ἀντισωμάτων ὑπάρχει εἰς τὸν ὄρον τὸν συλλεγέντα μεταξὺ 22-70 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νόσου.

Εἰς περιπτώσεις ἐνζωοτίας τῆς Λ. Α., ἡ ἀντίδρασις τῆς ἔκτροπῆς τοῦ συμπληρώματος, ἐπέτρεψεν τὴν ἀνίχνευσιν τῶν ἀμφοδοχέων ἐπὶ κλινικῶς ὑγείων ζώων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ τελευταῖον 12μηνον δὲν προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Λ. Α. καὶ εἰς ποσοστὸν ἀπὸ 22,22 % μέχρι 80,95 %. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι μεταξὺ τῶν μεμολυσμένων ἵππων, ὑπάρχουν καὶ ἄτομα μὲ λανθάνουσας μορφῆς Λ. Α. Π.Ν.Δ.

POPOVICI I., TAGA M, CRISTET I. : **Ἐνδοδερμικὸς ἐμβολιασμός διὰ ζώντων μικροοργανισμῶν κατὰ τῆς λοιμώδους ἀγαλαξίας τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν.** (Vaccinarea intradermica cu germeni vii impotriva agalaxiei contagioase a oilor si caprelor). Anuarul Institutului de Patologie si Igienea Animala, 1955, Vol. V., pag. 82-87.

Οἱ συγγραφεῖς συνεχίζοντες τὴν ἐρευνάν των ἐπὶ τῆς ἀποτελεσματι-

κόρητος τοῦ ἐμβολίου ζώντων μικροοργανισμῶν κατὰ τῆς λοιμώδους ἀγαλαξίας τῶν αἰγοπροβάτων, παρηκολούθησαν 83.000 ἄτομα, ἐμβολιασθέντα κατὰ τὸ 1954. Ὁ ἐμβολιασμός συνίστατο εἰς ἐνδοδερμικὴν ἔγχυσιν 0,2 κ.ύφ. καλλιέργειας τοῦ στελέχους Ag. 1 ἐντὸς ζωμοῦ-ὄρου καὶ ἐγένετο προληπτικῶς καὶ κατ' ἀνάγκην. Ἡ προσοδιδόμενη δι' αὐτοῦ ἐνεργητικὴ ἀνοσία ἐπροστάτευσεν τὰ ἐμβολιασθέντα ζῶα τοῦλάχιστον διὰ μίαν περίοδον γαλακτοπαραγωγῆς. Εἰς περιπτώσεις διαπιστωθεισῶν ἐπιζωοτιῶν, ἡ μέθοδος αὕτη ἐπέφερον τὴν ἐπίσχεσιν τούτων ἐντος 8-10 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Κατὰ τὸν προληπτικὸν ἐμβολιασμὸν εἰς μὴ μεμολυσμένα ποιμνία, παρατηρήθη μείωσις τῆς παραγωγῆς τοῦ γάλακτος εἰς ποσοστὸν 3-5% καὶ διαρκείας 3-7 ἡμερῶν. Σπανίως παρατηρήθησαν ἐντονώτερα μετεμβολιακὰ συμβάματα, συνιστάμενα εἰς οἴδημα τοῦ μαστοῦ καὶ τροποποίησιν τῶν χαρακτήρων τοῦ ἐκκρινομένου γάλακτος. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ἐννεμένη καλλιέργεια γίνεται καλύτερον ἀνεκτὴ διὰ τῆς ἐνδοδερμικῆς ὁδοῦ παρὰ διὰ τῆς ὑποδορίου τοιαύτης.

Π.Ν.Δ.

R. W. WINTERFIELD, E. A. SEADALE : Ἡ ζωτικότης τοῦ ἰοῦ τῆς ψευδοπανώλους, χορηγουμένου ὡς ἐμβολίου ἐντὸς τοῦ ποσίμου ὕδατος. (Newcastle Disease Immunisation Studies. I. Viability of Newcastle Disease Virus Administered as a Vaccine in the Drinking Water). American Journal of Veterinary Research. Vol. XVII, Jan. 1956, No 62, p. 5.

Οἱ συγγραφεῖς ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ὑψηλῆς σημασίας θέμα τῆς διατηρήσεως τοῦ ἰοῦ τῆς ψευδοπανώλους ζῶντος ἐντὸς τοῦ ποσίμου ὕδατος, καὶ τονίζουν ὅτι οὗτος διατηρεῖται ζῶν ἐπὶ 32 ὥρας κατὰ μέγιστον ὄριον.

Ἡ διάρκεια αὕτη μειώνεται μὲ τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, μὲ τὴν πρόσθεσιν χλωρίου ἢ φθορίου ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ μὲ τὴν μόλυνσιν τούτου ἐκ κοπράνων. Δὲν παρατηρήθησαν μεγάλαι μεταβολαὶ τοῦ τίτλου τοῦ ἰοῦ εἰς περιπτώσεις ὑδάτων σκληρῶν, ἀλμυρῶν ἢ περιεχόντων σκωρίαν καὶ σίδηρον ὡς, καὶ εἰς περιπτώσεις μεταβολῶν τοῦ pH.

Ἡ πρόσθεσις ἐντὸς τοῦ ὕδατος πρωτεϊνῶν τινῶν σταθεροποιεῖ ἱκανοποιητικῶς τὸν τίτλον τοῦ ἰοῦ.

Σ.Α.

Λύσσα τῶν πτηνῶν εἰς Γερμανίαν. (Rabies in Fowl in Germany). Journ. Amer. Vet. Med. Ass., Vol. 128, Febr. 1956, No 3, from Vet. Bull., Oct. 1955.

Ἀναφέρεται μία ἐπιζωοτία λύσσης ἐν Γερμανίᾳ εἰς πτηνά. Μετεδόθη εἰς ὄρνιθας, χήνας, νήσσας, ἰερακας κ.λ.π. Τὰ συμπτώματα ἦσαν νευρικὰ φαινόμενα καὶ ἐπιθετικότης κατὰ ἀνθρώπων καὶ ζῶων.

Σ.Α.

Φαρμακοδυναμική καὶ χρόνια ἀναπνευστική νόσος τῶν ὀρνίθων.
(Drug Action and Avian PPLO). Journ. Amer. Veter. Med. Ass.,
Vol. 128, Apr. 1956, No 7, p. 351, from. Poult. Sci, Nov., 1955.

Κατόπιν πειραμάτων πραγματοποιηθέντων ἐργαστηριακῶς (in vitro), διεπιστώθη ὀριστικῶς ὅτι αἱ σουλφοναμίδια οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἀσκοῦν ἐπὶ τοῦ παράγοντος τῆς ἀσθενείας (P.P.L.O.). Ἀντιθέτως, τὰ κάτωθι ἀντιβιοτικά ἀσκοῦν ἐπίδρασιν τινά, ἀναφερόμενα κατὰ σειρὰν ἐπιδράσεως: α) μαγναμυκίνη, β) γαιωμυκίνη, καὶ στρεπτομυκίνη, γ) χρυσομυκίνη καὶ γλωρομυκητίνη, δ) νεομυκίνη καὶ ε) πενικιλίνη. Τὰ 4 πρῶτα, δέον νὰ φονεύωσι τοὺς μικροοργανισμοὺς τῆς νόσου ταύτης. Σ.Α.

B. R. BURMESTER, C. H. CUNNINGHAM ETC.: **Ἡ μετάδοσις τῆς σπλαγχνικῆς λευχαιμίας διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ πτηνῶν μὲ ἀντιψευδοπανωλικὸν ἐμβόλιον ζῶντος ἰοῦ.** (The Transmission of Visceral Lymphomatosis with Live Virus Newcastle Disease Vaccines). Amer. Journ. of Vet. Res. Vol. XVII, Apr. 1956, No 63, p. 283.

Διὰ τῆς ἐρεῦνης ταύτης οἱ συγγραφεῖς ἀποφαίνονται ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ μεταδοθῆ ἡ σπλαγχνική μορφή λευχαιμίας εἰς πτηνά, κατόπιν ἐμβολιασμοῦ των κατὰ τῆς ψευδοπανώλους, δι' ἐμβολίου περιέχοντος ζῶντα ἰόν, καὶ παρασκευασθὲν ἐξ ἐμβρυοφόρων ὠῶν ὀρνίθων πασχουσῶν ἐκ λευχαιμίας.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ἡ νευρική μορφή τῆς νόσου δὲν μεταδίδεται. Σ.Α.

BIXLER W. B.: **Παγκρεατική δορνάση εἰς τὴν Κτηνιατρικὴν**
(Pancreatic dornase in Veterinary Medicine). Vet. Med. 1954,
49, p. 506.

Τὰ ἐνζυμα στρεπτοδορνάση καὶ στρεπτοκινάση ἀπομονωθέντα ἐκ καλλιερειῶν τοῦ στρεπτοκόκκου ἔχουν ἤδη χρησιμοποιηθῆ ἰσχυρῶς τῶν ἱστολυτικῶν των ἰδιοτήτων διὰ τὴν θεραπείαν τῶν μεμολυσμένων τραυμάτων.

Τελευταίως ἀπεμονώθη ἐκ τοῦ παγκρέατος τοῦ βοῦς καὶ ἕτερον ἐνζυμον, ἡ παγκρεατική δορνάση, ἡ ὁποία ἔχει ἐπίσης ἱστολυτικὰς ἰδιότητας. Ἡ οὐσία αὕτη ἐχρησιμοποιήθη ἐπιτυχῶς ἐν συνδυασμῷ μὲ διαφόρους βακτηριοστατικάς τοιαύτας διὰ τὴν θεραπείαν διαφόρων πυωδῶν ἐξεργασιῶν (ἀποστήματα, μαστίτιδες, κολπίτιδες τοῦ ἵππου, πλευρίτιδες, ὠτίτιδες κλπ.).

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνζύμου καταστροφή τῶν κυτταρικών ὑπολειμμάτων καὶ ἡ ὑγροποίησης τῶν ἐξιδρωμάτων ἢ τοῦ πύου διευκολύνει τὴν ἐπίδρασιν τῶν σουλφοναμιδῶν καὶ τῶν ἀντιβιοτικῶν.

A.Σ.

KRAL F. : Κολπίτις τοῦ ἵππου. Νέα μέθοδος θεραπείας. (Equine Sinusitis. A new Therapeutic Approach). J. Am. Vet. Med. Ass. 1954, p. 373.

Μετὰ σύντομον ἀνασκόπῃσιν τῆς αἰτιολογίας, τῆς συμπτωματολογίας καὶ τῆς διαγνώσεως τῶν κολπιτίδων τοῦ ἵππου ὁ συγγραφεὺς ἀντιμετωπίζει τὴν θεραπείαν αὐτῶν διὰ νέας μεθόδου.

Πρὸς τοῦτο συνιστᾷ ἀντὶ τῆς κλασσικῆς ἀνατρήσεως καὶ τῶν ἀντισηπτικῶν πλύσεων, τὴν παρακέντησιν τῶν ὀστέων καὶ τὴν διὰ μέσου τῆς ἀκίδος παρακεντήσεως εἰσαγωγὴν κατ' ἀρχὰς μὲν ἱστολυτικῶν ἐνζύμων (στρεπτοκινάσης, στρεπτοδορνάσης, ἢ παγκρεατικῆς δορνάσης) μετέπειτα δὲ ἀντιβιοτικῶν.

Τὰ ἱστολυτικὰ ἐνζυμα ὑγροποιοῦν τὸ περιεχόμενον τῶν κόλπων ὥστε νὰ διευκολύνεται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἔξοδός του καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐπίδρασις τῶν ἀντιβιοτικῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τ' ἀντιβιοτικὰ χρησιμοποιοῦνται ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προκαλοῦν ἐπίσχεσιν τοῦ ὑπευθύνου διὰ τὴν νόσον μικροβίου ὡς διαπιστοῦται τοῦτο δι' εἰδικῆς δοκιμῆς (sensitivity test).

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς θεραπείας τῶν κολπιτίδων τοῦ ἵππου διὰ τῆς νέας αὐτῆς μεθόδου ὑπῆρξαν ἄριστα. Δι' αὐτῆς ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀποφεύγεται ἡ εὐρεία διάνοιξις ἀφ' ἑτέρου δὲ περιορίζεται ἡ διάρκεια τῆς θεραπείας εἰς τὸ ἐλάχιστον.

A.Σ.

STEWART D. : Θεραπεία τῆς ποδοδερμίτιδος τοῦ προβάτου διὰ τῆς χλωρομυκητίνης. Traitement du pietin par des topiques de chloromycetine). Aust. Vet. J. 1954, 30 p. 209 καὶ 380.

Διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ποδοδερμίτιδος τοῦ προβάτου ὁ συγγραφεὺς χρησιμοποιεῖ διάλυσιν 10 %, ἐντὸς μεθυλικῆς ἀλκοόλης, χλωρομυκητίνης εἰς τοπικὰς ἐπαλείψεις.

Οὗτος θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν πρὸ τῆς ἐπαλείψεως, ἀφαίρεσιν κατὰ τὸ δυνατόν τῶν νεκρωμένων ἰσθῶν.

Εἰς πρώτην σειρὰν δοκιμῶν ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ 107 περιπτώσεων ἐπέτυχεν τὴν ἴασιν εἰς ἀναλογίαν 87 % ἐνῶ εἰς δευτέραν σειρὰν ἐπὶ 745 περιπτώσεων ἔσχεν ἐπίσης ἀναλογίαν 92 %.

Συνήθως ἀρκεῖ μία ἐπάλειψις. Ἐνίοτε παρίσταται ἀνάγκη ἐπαναλήψεως μετὰ τινὰς ἡμέρας.

Εἰς περίπτωτιν ἀποτυχίας συνιστῶνται λουτρὰ διὰ διαλύματος φορ-
μόλης 5 %.

A.Σ.

C. GREGOIRE, L. POUPLARD, C. COTTELEER, P. SCHYNS,
J. THOMAS et A. DEBERDT: **Νέα μέθοδος διαγνώσεως τῆς
Διστομιάσεως.** (Nouvelle methede de diagnostic. La Distoma-
tose). Ann. de Méd. Vétér. Juillet 1956.

Λόγω τοῦ ὑπόουλου χαρακτηῆρος τῆς, τῆς βραδείας ἐξελιξεῶς τῆς καὶ
τῆς ἀπουσίας σαφῶν κλινικῶν ἐκδηλώσεων, ἡ διστομιάσις τῶν βοοειδῶν
ἀποτελεῖ τὸν κλασσικὸν τύπον παρασιτικοῦ νοσήματος.

Αὕτη σπανιώτατα ἐκδηλοῦται ὑπ' ὄξειαν μορφήν καὶ διὰ βαρέων
συμπτωμάτων καὶ συμβαίνει, ὥστε ἐκτεταμέναι ἥπατικάι ἀλλοιώσεις μετὰ
ἐντόνου κιρρώσεως νὰ συμβιβάζωνται κάλλιστα μὲ καλὴν κατάστασιν θρέ-
ψεως καὶ ὑγιᾶ ἐξωτερικῆν ἐμφάνισιν τῶν ἀσθενούντων ζῶων.

Τοιοιτοτρόπως ἡ νόσος οὕτω διαφεύγει γενικῶς κατὰ τὴν κλινικὴν
ἐξέτασιν διαπιστοῦται εὐκόλως κατὰ τὴν κρεοσκοπίαν καὶ ἡ σημασία τῆς
εἶναι μεγίστη, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Εἰς τὸ Βέλγιον ἢ εἰς τὴν Ἑθνι-
κὴν Οἰκονομίαν ἐπερχομένη ζημία ἐκ τῆς διστομιάσεως ἀνέρχεται εἰς
13.000.000. φράγκων κατ' ἔτος, ἐνῶ εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ τὸ 1952 τὰ
5 % τῶν ἡπάτων τῶν σφαγέντων βοοειδῶν κατεσχέθησαν. Εἰς τὴν ζημίαν
αὐτὴν δέον νὰ προστεθῆ, καὶ ἡ ἐλλάττωσις τῆς ἀποδοτικότητος τῶν
ἀσθενῶν ζῶων εἰς γάλα (16 %), κρέας (7-10 %), ἡ κατανάλωσις μεγαλυ-
τέρας ποσότητος τροφῶν καὶ ἡ ἥσσαν ἀντίστασις εἰς ἐτέρας νόσους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ἡ μεγάλη σημασία τῆς ἐγκαίρου δια-
γνώσεως τῆς διστομιάσεως, πρὶν ἢ ἀνεπανόρθωτοι ἀλλοιώσεις ἐγκατα-
σταθοῦν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. Αὕτη εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐργαστηριακὴ καὶ
βασίζεται ἐπὶ τῆς κοπροεξετάσεως πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνευρέσεως τῶν ὄων
τῆς *Fasciola hepatica*. Τὰ ὡὰ ταῦτα, διαστάσεων 130—150×70—90 μ.
εἶναι ὡοειδῆ, λεπτοκέλυφα καὶ φέρουν μίαν καλύπτραν ἐφ' ἑνὸς πόλου.
Ἔχουν ὑψηλὸν εἶδ. βάρος καὶ καθιζάνουν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἢ ἀραιῶν
διαλύσεων χλωριούχου νατρίου. Βυθιζόμενα ἐντὸς πυκνῶν ἀλατούχων δια-
λύσεων, χάνουν διὰ τῆς καλύπτρας μέρος τοῦ ὕδατός των, συρρικνοῦνται
καὶ καθίστανται δυσδιάκριτα.

Ἐπειδὴ ἡ μέθοδος τῆς ἐπιπλεύσεως δὲν ἐπιτυγχάνει διὰ τὰ ὡὰ τῆς
F. hepatica ἐκείνη δὲ τῆς καθιζήσεως εἶναι σχετικῶς ἀβεβαία, οἱ
σμηγγραφεῖς ἐχρησιμοποίησαν μίαν συσκευὴν, βασιζομένην ἐπὶ ἐκείνης τοῦ
Van Someren, ἀποτελουμένην ἐξ ὑελίνου, σωλῆνος ἔχοντος στρόφιγγα καὶ
δξὺ τὸ κάτω ἄκρον του. Τὰ κόπρανα διαλύονται ἐντὸς τοῦ ἀπολιπαντικοῦ

ὕγροϋ «JOY» 1 % καὶ τίθενται ἐντὸς τοῦ σωλῆνος. Μετὰ 20', συλλέγεται τὸ σχηματισθὲν Ἴζημα καὶ ἐξετάζεται εἰς τὸ μικροσκόπιον.

Τὰ ὡὰ τῆς *F. hepatica*, λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ εἶδ. βάρους των καθιζάνουν ταχύτερον ἢ τὰ ἄλλα τροφικὰ ὑπολείμματα. Τὸ ὕψος τοῦ ὑελίνου σωλῆνος δέον νὰ εἶναι τοῦλάχιστον 2 μ. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀπολιπαντικοῦ JOY ὑποβοηθεῖ τὴν καθιζήσιν τῶν ὡῶν. Αἱ πρῶται σταγόνες τοῦ Ἴζηματος ἐνέχουν σχεδὸν πάντοτε ὡὰ ὡς καὶ τινὰς κρυστάλλους ὀρυκτῶν οὐσιῶν. Τὰ ὡὰ τοῦ *Nematodirus* ἐπίσης ὀγκώδη, καὶ αἱ κύστεις τῶν πρωτοζῶων (*Balantidium*) καθιζάνουν μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος. Τέλος ἡ μέθοδος αὕτη χρησιμοποιεῖται κάλλιστα καὶ διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὡῶν κατὰ γραμμῶριον κοπράνων καὶ ἐπιτρέπει ὄχι μόνον τὴν ἔγκαιρον διάγνωσιν τῆς παρασιτώσεως, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀποτελεσματικότητος μιᾶς ἀντιδιστομικῆς θεραπείας.

Α.Γ.Π.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ

Α' ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ

Ἰωάν. Πορπόρης ἐκ τοῦ Νομοκτηνιατρικοῦ Γραφείου Κοζάνης εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Θεσσαλονίκης.

Θ. Ἀτματζίδης ἐκ τοῦ Νομοκτηνιατρικοῦ Γραφείου Ἀρκαδίας εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Κοζάνης.

Χρ. Πολίτης ἐκ τοῦ Νομοκτηνιατρικοῦ Γραφείου Κυπαρισσίας εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Πατρῶν.

Ν. Ναϊδένης ἐκ τοῦ Λοιμοκαθατηρίου ζῶων Εἰδομένης εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Γιαντισῶν.

Γ. Καλαμποκιάς ἐκ τοῦ Νομοκτηνιατρικοῦ Γραφείου Κορίνθου εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Ναυπλίου.

Κ. Σωτηρόπουλος ἐκ τοῦ Ἀγροτικοῦ Κτηνιατρείου Ἄργους εἰς Νομοκτηνιατρικὸν Γραφεῖον Κορίνθου.

Β' ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

—Διὰ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1956-1957, κοσμήτωρ τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς ἐξελέγη ὁ καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς κ. Ι. Βικελίδης.

—Ὁ καθηγητὴς τῆς Μικροβιολογίας καὶ Παρασιτολογίας κ. Θ. Χριστοδούλου ἐξελέγη συγκλητικὸς διὰ τὸ αὐτὸν Πανεπιστημιακὸν ἔτος.

—Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἔλαβον πτυχίον Κτηνιάτρου οἱ κάτωθι ἀποφοιτήσαντες νέοι συνάδελφοι τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας :

1) Χειμωνᾶς Χρ., 2) Λαζαρίδης Θεόδ., 3) Μαστρογιάννη Μαρία, 4) Παπαδόπουλος Φώτ., 5) Σεΐταρίδης Κων., 6) Γεωργιάδης Ἀλεξ., 7) Μπάκας Ἰωάν., 8) Παπαδόπουλος Ἀντ., 9) Βήτας Εὐάγγ., 10) Γελαγώτης Στ., 11) Κεφαλίδης Δημ., 12) Βασιλόπουλος Βασ., 13) Στρούλης Γεώργ., 14) Δημητριάδης Ἰωάν., 15) Τσίρος Περ., 16) Λασπίδης Χρ., 17) Ραπτόπουλος Γεώργ., 18) Παπαδόπουλος Κωνστ., 19) Σαρατσιώτης Ἀχιλ., 20) Ποντικάκης Γεώργ.

—Κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἔτυχον ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος Κτηνιάτρου ἐν Ἑλλάδι οἱ κάτωθι ἀπόφοιτοι Κτηνιατρικῆς Ξένων Πανεπιστημίων :

Παπαδόπουλος Ἀγγ., Ἀλεξόπουλος Ἀθαν., Ἀρτοποιὸς Εὐστρ., Ἀνδρῆκος Κων., Καραβαλάκης Ἰωάνν., Παπακυριακοῦ Ἐρμιόνη, Ἀνδρέοπουλος Ἀγγ., Καραμπότσος Παν., Κατσιγιάννης Στ., Τσοῦτσης Κων., Χρήστου Ἀχ., Γιαννούσης Περ., Τρακατέλης Δημ., Παπασταύρου Θεόδ., Γιώτης Ἀναστ., Μακρίδης Δημ., Τατσιραῖμος Κων., Ὀβάλες Θωμάς, Καρλάφτης Πέτρ., Μαυρίδης Ἰωάν., Λούκας Ἀθαν., Στοφόρος Εὐθύμιος, Ζωρδούμης Κων., Πολυμενίδης Ἀθαν., Παπαδιᾶς Ἀθαν., Μουρελάτος Δημ., Τσιπουράκης Ἀντ. καὶ Μπάτης Σωτήριος.

Γ' ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

—Ἀπελύθησαν τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ οἱ κάτωθι : Ἐφεδρος ἐκ μονίμων Ἀρχικτηνίατρος κ. Ἀντ. Μυρσειώτης καὶ Ἐφ. Ἀνθ/ατρος κ. Ἀπόστ. Χριστοδουλόπουλος.

—Οἱ νεοκαταταγέντες Μόνιμοι Ὑποκτηνίατροι ἐτοποθετήθησαν ὡς ἑξῆς :

Δ. Τρακατέλης εἰς 977 Α.Κ.Ι., Ἀν. Γιώτης εἰς 24 Σ.Π., Θ. Παπασταύρου εἰς 30 Σ.Π., Περ. Γιαννούσης εἰς 980 Α.Κ.Ι., Στ. Κατσιγιάννης εἰς Γ5)VI Μεραρχίας καὶ Ἀχ. Χρήστου εἰς 972 Νοσ. Κτηνῶν.

—Κατὰ τὸ τελευταῖον χρονικὸν διάστημα ἔλαβον χώραν αἱ κατωτέρω ἀναγραφόμεναι μεταθέσεις :

Ἀρχικτηνίατρος Ἐμμ. Ματθαϊάκης εἰς 972 Νοσ. Κτηνῶν, οἱ Κτηνίατροι Ἀλ. Ἀποστόλου εἰς 985 Κ.Ι., Ν. Γιαννόπουλος εἰς 981 Α.Κ.Ι., Ἀλ. Καρδούλης εἰς 984 Κτ.Ἐ.Ἐ., οἱ Ὑποκτηνίατροι Δ. Μουρελάτος εἰς 973 Ν.Κ., Ἀλ. Τσώλης εἰς Σ.Ι.Σ., Στ. Κώστογλου εἰς 88 Σ.Δ.Ι., Δ. Τσαμπίρας εἰς Γ5)XV Μεραρχίας, Ἰωάν. Καλλιγέρης εἰς Γ5)XI Μερ.,

Εὔστορ. Λαμπράκης εἰς Ι.Β.Φ., καὶ οἱ Ἔφ. Ἀνθ)τροὶ Σπ. Ἀρταβάνης εἰς 40 Σ.Ε., Λ. Ἀντζος εἰς 68 Σ.Π., Κ. Σαραβάνος εἰς 65 Σ.Π., Κ. Παπαδόπουλος εἰς 28 Σ.Π., Στ. Μαρινάκης εἰς 140 Ε.Σ.Π., Β. Νουσιόπουλος εἰς 757 Α.Ο.Μ., Δ. Ἀμπατζόγλου εἰς 973 Ν.Κ., Δ. Γκουλιάμας εἰς 34 Σ.Π., Γ. Ξένος εἰς 19 Σ.Π. καὶ Δ. Γιαννακούλας εἰς 21 Σ.Π.

—Εἰς τὴν Σχολὴν Ἐφένδρων Ἀξ)κῶν Κτην)κοῦ τοῦ 973 Νοσ. Κτ. ἐκπαιδεύονται ὡς Υ.Ε.Α., οἱ ὀπλίται διπλωματοῦχοι Κτηνίατροι Εὔστορ. Ἀρτοποιός, Γ. Καλδῆς, Ἰωάν. Τριανταφύλλου καὶ Ἀθ. Τσατσαγιάννης.

—Ἀπαντες οἱ μαθηταὶ Σ.Ι.Σ.)Τμ. Κτηνιατρικοῦ προήχθησαν εἰς τὴν ἄνωτέραν τάξιν, ἦτοι: 3 τελειόφοιτοι, 6 εἰς τὸ 4ον ἔτος, 6 εἰς τὸ 3ον καὶ 3 εἰς τὸ 2ον ἔτος σπουδῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κτηνιατρικὸς Σύλλογος Βορείου Ἑλλάδος

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν, τὸ Δ. Σ. τοῦ Κτηνιατρικοῦ Συλλόγου Βορείου Ἑλλάδος κατηργήθη ὡς κάτωθι, διὰ τὴν διετίαν 1956 - 1957.

Πρόεδρος: Ἡλ. Κνιθάκης

Γεν. Γραμματεὺς: Ἰωάν. Καρδάσης

Ταμίας: Ἐμμ. Δερμιτζάκης

Σύμβουλοι: Ν. Ναϊδένης καὶ Ἀλ. Σπαῆς.

Διεθνῆς Κτηνιατρικὴ Ὁμοσπονδία Ζωοτεχνίας

Κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως τῆς Διεθνούς Κτηνιατρικῆς Ὁμοσπονδίας Ζωοτεχνίας καὶ εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ληφθείσης ὑπὸ τοῦ προηγουμένου Δ. Συμβουλίου τῆς Ἑλλην. Κτην. Ἐταιρείας, ὠρίσθησαν οἱ κάτωθι κ.κ. συνάδελφοι ὡς μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Συνδέσεως μετὰ Δ.Κ.Ο. Ζωοτεχνίας:

Πρόεδρος: Κων. Βλάχος, Καθηγητῆς Κτην. Σχολῆς Πανεπ. Θεσσαλονίκης.

*Αναπληρωτῆς: Ἀναστ. Καραντούνιας, Δ)ντῆς Κτηνοτροφίας Ὑπ. Γεωργίας.

Μέλη Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ Δελτίον τῆς Δ. Κ. Ο. Ζωοτεχνίας: Ἰ. Ἐξαρχος, Δ)ντῆς Γεωργοκτηνοτροφικοῦ Σταθμοῦ Ἰωαννίνων, Θ. Μανιάς, Ἀρχικτηνίατρος καὶ Ἀγ. Σπυρόπουλος κτηνίατρος-ζωοτέχνης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ**VI. Διεθνὲς Συνέδριον Ἐχينوκοκκιάσεως**

Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν τὸ ὀριστικὸν Ἐπιστημονικὸν Πρόγραμμα τοῦ 6ου Διεθνοῦς Συνεδρίου τῆς Ἐχينوκοκκιάσεως, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, θὰ λάβῃ χώραν ἐν Ἀθήναις ἀπὸ 14 - 18 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ

I. Συμπόσιον**τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Κτηνιατρικῆς Ὑγιεινῆς Τροφίμων**

Οὐτρέχτη, 27 Αὐγούστου — 1 Σεπτεμβρίου 1956

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας ἡμερομηνίας συνέρχεται ἐν Οὐτρέχτη, τῇ συμμετοχῇ ἐκπροσώπων 29 Κρατῶν, τὸ 1ον Συμπόσιον τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Κτηνιατρικῆς Ὑγιεινῆς Τροφίμων.

Εἰς τοῦτο θέλουσι λάβει χώραν λίαν ἐνδιαφέρουσαι ἀνακοινώσεις ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν Ὑγιεινὴν τῶν Τροφίμων ἐν γενεῖ.

Ἐὐρεῖα περίληψις τῶν πλέον ἐνδιαφερουσῶν ἀνακοινώσεων θέλει δημοσιευθῆ ἐν καιρῷ εἰς τὸ ἡμέτερον Δελτίον.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ 4ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1956**

Αὕτη ἔλαβε χώραν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου Ἀθηναίων, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Προέδρου κ. Ν. Κοεμτζοπούλου καὶ παρουσία 25 ἐταίρων.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας ἐκλέγονται παμπηφεῖ ὡς ἑταῖροι οἱ συνάδελφοι κ.κ. Θ. Λαζαρίδης καὶ Μ. Πίγκος.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ἀπόφασιν τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως περὶ χορηγήσεως ὑποτροφιῶν εἰς Ἑλλήνας Κτηνιάτρους διὰ Γιουγκοσλαβίαν δι' ἐν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβουν γεῶσιν τῶν σχετικῶν ὄρων εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑπουργείου Συντονισμοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Μ. Βαλλυνδρᾶς ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὸ θέμα : «Τὸ κρέας τῶν μονόπλων ὡς τροφή τοῦ ἀνθρώπου». Ἡ ἔμπεριστα-

τωμένη αὕτη μελέτη θέλει δημοσιευθεῖ προσεχῶς εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ἑταιρείας.

Μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1956

Αὕτη ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας κ. Σ. Παπασπύρου κατ' ἀρχὴν καὶ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Προέδρου. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνελεύσεως, ἐγένενο διοικητικὸς καὶ οἰκονομικὸς ἀπολογισμὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους 1955 :

Κατ' αὐτὸν ἔλαβον χώραν πέντε συνεδριάσεις, ἐξελέγησαν ἑννέα νέοι ἑταῖροι, ἀνεκηρύχθη ἐν ἐπίτιμον μέλεις, ὁ Συνταγματάρχης κ. D. C. Kelley, καὶ ἐγένετο μία ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωσις.

Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ Ταμείου ἔχει ὧς ἐξῆς :

Ἐπόλοιπον ἔτους 1954	δρχ. 8.005.—
Εἰσπράξεις » 1955	» 19.170.—
Σύνολον	» 27.175.—
Δαπάναι ἔτους 1955	» 19.615.—
Ἐπόλοιπον	» 7.560.—

Ἐγκριθέντος τοῦ διοικητικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἀπολογισμοῦ ἄρχεται διεξοδικὴ συζήτησις ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν ἀνακοινωθείσης μελέτης ἐπὶ τῆς Ἱπποφαγίας τοῦ κ. Μ. Βαλυνδρά.

Ἐν τέλει, ἐλήφθη ἀπόφασις συστάσεως ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἑταιρείας, ἥτις θέλει συντονίσαι τὰς ἐνεργείας πρὸς διάδοσιν τῆς Ἱπποφαγίας παρ' ἡμῖν.

ΣΤΗΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

—Ἐλήφθησαν τὰ μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα τεύχη τῶν ἐπ' ἀνταλλαγῇ λαμβανομένων περιοδικῶν, ἐπιθεωρήσεων κλπ. δημοσιευμάτων.

—Ἀπεκατεστάθη ἡ ἀνταλλαγὴ τοῦ Δελτίου τῆς Ἑλλην. Κτην. Ἑταιρείας μετὰ τῶν κάτωθι περιοδικῶν :

- α) Gazzetta Veterinaria καὶ
- β) Veterinaria Italiana.

—Ἐλήφθησαν ὡσαύτως τὰ κάτωθι συγγράμματα :

1. R a y m o n d F e r r a n d o : Précis d'Alimentation du poulet. Du poussin à la poule pondeuse (1956).

2. C. Craplet: Aliments et alimentation des animaux domestiques (1955).
3. C. Craplet: Reproduction normale et pathologique des bovins (1952).
4. C. Craplet: Statistique appliquée à la biologie (1954).
5. C. Craplet: Génétique et élevage (1953).
6. Α. Σπαῖ: Συμβολή εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐνζωτικῆς ἀταξίας τῶν ἀμνῶν ἐν Ἑλλάδι. Δευτερογενῆς χαλκοπενία τῶν προβάτων ὀφειλομένη εἰς τὴν βοσκὴν αὐτῶν ἐπὶ ἀλατούχων βοσκοτόπων. (Διατριβὴ ἐπὶ ὑψηγείᾳ, 1956).

ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΙΔΙΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ

Κατὰ τὸ παρελθὸν τρίμηνον ἔτυχον ἀδείας ἐλευθέρως κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι κατόπιν ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τὰ κάτωθι ἰδιοσκευάσματα:

Τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Οἴκου Pfizer.

143) Vigofac κόνις. Διαιτητικὴ τροφή.

Τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Οἴκου Lederle.

144) Targot εἰς σωληνάρια τοῦ $\frac{1}{4}$ τῆς οὔγγιας. (Μαστίτιδες στρεπτοκοκκικαὶ καὶ σταφυλοκοκκικαί).

145) Achromycin Intr. Vial 500 mg.

146) » » » 1 gr.

147) » » » 5 gr.

(Μικροβιακαὶ λοιμώξεις τῶν κατοικιδίων ζώων).

Τοῦ ἐν Ἀγγίᾳ Οἴκου A. J. White Lim.

148) Neftin - Furazolidone. Κόνις εἰς κυτία τῶν 4 καὶ 16 οὔγγιων.

(Λευκὴ διάρροια καὶ τυφοπαρασιτικά λοιμώξεις τῶν ὀρνιθοειδῶν).

Τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Οἴκου American Scientific Laboratories.

149) Wormer εἰς κόνιν. (Ἑλμινθίασις ὀρνιθοειδῶν).

Τοῦ ἐν Γερμανίᾳ Οἴκου Bengen Co Hannover.

150) Nicorphenkerne εἰς δισκία. (Ἀνθελμιντικὸν τῶν πουλερικῶν).

Τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Οἴκου Jensen Salsbery Laboratories WC.

151) Tic - Cide. Διάλυμα εἰς φιάλας ἑνὸς γαλονίου. (Παρασιτοκτόνον ἐναντίον ἐξωπαρασίτων).

152) Ribophene - D, εἰς κόνιν. (Γαστροεντερικαὶ στρογγυλιάσεις).

153) Tic-Kill, κόνις. (Κατὰ τῶν κροτώνων).

154) D.C.M. εἰς φιάλας τῶν 500 c.c. (Ἐπιλόχειος παραπληγία, ὀξο-ναιμία, τετανία, ὑπασβεστιαμία).

155) Tri - Instilin, Σωληνάρια τῶν $\frac{1}{4}$ oz. ἕκαστον. (Μαστίτιδες).

156) Hoof - Jel, ἀλοιφή εἰς φιαλίδια τῆς μιᾶς λίβρας. (Κατὰ τῶν παθήσεων τῆς ὀπλῆς τῶν μονόπλων).

Τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου Lederle.

157) Aurofac, κόνις. (Χρόνια ἀναπνευστικαὶ παθήσεις, παροχὴ αὐξήσεως κλπ.)

158) Epherpin, κόνις. (Ἐντεροηπατῖτις τῶν Ἰνδιάνων).

Τοῦ Οἴκου Cland - O - Lac.

159) Roost Sprear, κόνις εἰς κυτία $\frac{1}{2}$, 1 pint, 1 quart, $\frac{1}{2}$ 1 gallon. (Κατὰ τῶν κροτώνων καὶ φθειρῶν).

160) Avistrep, διαλυτοὶ κόκκοι ἐντὸς φιαλιδίων τῶν 15, 7, 5 καὶ 750 γραμμαρίων. (Μολυσματικὴ ἐντερῖτις τῶν χοίρων, μόσχων καὶ κυνῶν).

161) Argol, ὑγρόν. (Ἔξ τονωτικὸν τῶν ὀρνίθων καὶ Ἰνδιάνων).

Τοῦ Ὀλλανδικοῦ Οἴκου Vugerpharm - Amsterdam.

162) Nitrofurazone N.N.K., διάλυμα εἰς φιάλας. (Κατὰ τῆς κοκκιδιάσεως).

Τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου American Scient. Labor, Inc. Mad. Wisc. USA.

163) Banagerm, κόνις καὶ ὑγρόν. (Ἀπολυμαντικόν).

Τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου Lederle.

164) P. N., (Phenothiazine - Nicotine), κόνις, δισκία. (Ἐλμινθιάσεις πουλερικῶν).

165) Sulmet, διάλυσις - ὑγρόν. (Ἐναντίον τῶν ὀξειῶν λοιμωδῶν νόσων τῶν ἵππων, βοοειδῶν, χοίρων καὶ κυνῶν).

Τοῦ Σουηδικοῦ Οἴκου Aktiebolaget Kabi.

166) Vaccastrep, εἰς ξηρὰν μορφήν. (Διάρροια τῶν μόσχων, ἐντερῖτις χοίρων).

Τοῦ Ἰταλικοῦ Οἴκου Carlo Erba.

167) Nicotiorina, ὑγρόν εἰς φιαλίδια τῶν 100 c.c. (Κατὰ τῶν ἀκτινομυκητιάσεων).

168) Atimpranico, ὑγρόν εἰς φιαλίδια τῶν 100 c.c. (κατὰ τοῦ μετεωρισμοῦ τῶν χορτοφάγων ζώων).

Τοῦ Ἀμερικανικοῦ Οἴκου Merck U.S.A.

169) Nicrazin, κόνις. (Προληπτικὸν κατὰ τῆς κοκκιδιάσεως).

Τοῦ Οἴκου Famar.

170) Mastotricin, ἀλοιφή. (Μαστίτιδες τῶν βοοειδῶν, ἐπιδερμικαὶ μολύνσεις).

Τοῦ Ἰταλικοῦ Οἴκου Dot. Aldo Maccagni.

171) Batricina, ἀλοιφή, κόνις. (Ἐνδείξεις αἱ τῶν ἀντιβιοτικῶν).

- 172) Timpanol, δισκία καὶ ὑγρόν. (Κατὰ τοῦ μετεωρισμοῦ τῶν μηρυ-
καστικῶν).
- 173) Arsical, κόνις. (Τονωτικόν, ὀρεκτικόν).
- 174) K. Vitamin, ἐνέσεις τῶν 5 c. c. (Αἱμορραγίαι ἐξωτερικαὶ καὶ
ἐσωτερικαὶ, ἐντερικαὶ παθήσεις, πρὸ ἐκάστης χειρουργικῆς ἐπεμ-
βάσεως).
- 175) Ureal, δισκία (ὑπόθετα). (Μητρίτιδες καὶ κατακράτησις
ὑστέρου).
- 176) Estrosil, ἐλαιῶδες διάλυμα (φύσιγγες). (Κατὰ τῆς ὠοθητικῆς
ἀνεπαρκείας καὶ ἑλλείψεως ὄργασμοῦ).
- 177) Eumerazina, δισκία. (Ἐδενίτις ἵπποειδῶν, σηπτικὴ πνευμονία
τῶν μύσχων. Ὁμφαλοφλεβίτις ἀρτιγεννήτων, μεταστατικὴ ἀρ-
θρίτις, πνευλίτις κ.λ.π.).

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΒΙΚΕΛΙΔΟΥ, Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς παρὰ τῇ Κτηνια-
τρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης: Σημειώσεις Χειρουργικῆς Προ-
παιδευτικῆς. Σημειώσεις Χειρουργικῆς Παθολογίας. Σημειώσεις Ἐγχειρητικῆς.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐκδόσεων τῶν Καθηγητῶν τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς προ-
σετέθη ἐσχάτως τὸ ἐν ἐπικεφαλίδι ἀναφερόμενον τρίτομον σύγγραμμα τοῦ διαπρε-
ποῦς καθηγητοῦ κ. Ἰ. Βικελίδου.

Ἀπαύγασμα τῆς μακρᾶς πείρας καὶ τῆς μεγάλης ἐξειδικεύσεως τοῦ Συγγρα-
φέως εἰς τὸν τομέα τῆς Χειρουργικῆς, τὸ σύγγραμμα τοῦτο φερόμενον, ὡς καὶ τὰ
ὑπὸ τῶν ἄλλων Καθηγητῶν προγενεστέρως ἐκδοθέντα, ὑπὸ τὸν μετριοφρονα τίτλον
τῶν Σημειώσεων, ἀποτελεῖ ἐν ἀπολύτως ὀλοκληρωμένον σύνολον οὐδόλως ὑπολειπό-
μενον τῶν ξένων ὁμοειδῶν τοιούτων.

Εἰς τὸν πρῶτον τόμον (Χειρουργικὴ Προπαιδευτικὴ) ἰδιαίτερα προσοχὴ ἀπε-
δόθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως εἰς τὰ κεφάλαια ἰδίᾳ τῆς Ναρκώσεως καὶ τῆς Ἀναισθη-
σίας εἰς τὰ ὁποῖα περιγράφονται ἐν ἐκτάσει ὅλαι αἱ νεώτεροι μέθοδοι αἱ ἀφορῶσαι
τόσον εἰς τὴν γενικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν τοπικὴν ἀναισθησίαν.

Εἰς τὸν δευτέρου τόμον (Χειρουργικὴ παθολογία) μελετῶνται αἱ παθήσεις αἱ
κοιναὶ εἰς ὅλους τοὺς ἰστούς, αἱ παθήσεις αἱ ἴδιαι τῶν διαφόρων χωρῶν (κεφαλῆς,
θώρακος, ἄκρων κλπ.).

Εἰς τὸν τρίτον τέλος τόμον ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται, κατὰ τρόπον σαφῆ,
εὐληπτον καὶ συστηματικὸν περὶ τῆς Ἐγχειρητικῆς δηλαδὴ τῆς μελέτης τῶν τρόπων
καὶ μεθόδων τῶν ἐγχειρήσεων.

Ἡ ἀκριβὴς ὁρολογία, ἡ ἀρίστη ταξινομησις τῆς ὕλης καὶ τὸ ἄψογον λεκτικὸν
καθιστᾷσι τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ὄχι μόνον ἀκρῶς διδασκτικὸν ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπαγω-
γόν, χρησιμώτατον δὲ διὰ πάντα συνάδελφον.

K.B.T.